Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го СІЧНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 13, 1979 No. 9. VOL. LXXXVI.

ЗАКІНЧЕНО ПРАЦЮ НАРИСУ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЄВАНГЕЛЬСЬКО — РЕФОРМОВАНОГО РУХУ

Атланта, Дж. /Пресова Служба УЄО в ПА/ — Зараз же по закінченні Третього Конгресу Вільних Українців у Ню Йорку, а саме 27-го листопада 1978 р., відбулася в тому ж місті зустріч автора згаданого в заголовку Нарису — д-ра Олександра Домбровського і редактора цієї праці та рівночасно представника Історичної Комісії при Головній Управі Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці — пастора В. Боровського для обопільного й остаточного узгіднення та затвердження до друку цієї історичної праці, чого на цій зустрічі остаточно доконано. Ця праця вже готова до друку і вже підшукано для цього друкарню. Треба сподіватися, що вже в початках 1979-го року вона буде здана до друку, бо вже зібрано більшість потрібних для цього грошей.

Ця праця матиме до шістсот сторінок друку, а втому до 160 світлин. Складатиметься вона з п'ятьох частин, у яких буде мова про УЄРРух у Канаді, починаючи з праці пастора Івана Бодруга в 1903 році, а далі в ЗСА і від 1925 року до 1939 року в Західній Україні. В цьому русі зокрема відзначилися були такі українські релігійно-національні діячі, як: пастори В. Кузів, д-р В. Купчинський, Павло Крат, Лев Бучак; колишній посол до Альбертського Парляменту — Василь Федун, пастор-мученик Теодосій Довгалюк /Волинь/, пастор Володимир Федів і адвокат д-р Роман Морозович /Галичина/ і ще багато інших духовних і світських осіб, про яких мова в цій книзі.

До Історичної комісії при УЄО, що мала нагляд над працею над цією Історією, а також уже затвердила її до друку, належать такі особи: паст. І. Р. Ковалевич — голова /вже покійний/, добродії В. Багрій і М. Козак; пастор В. Вінявський, інж. В. Яровенко і пастор В. Боровський, який також є автором життєписних, а також різних інших архівних вставок у цю Історію. Ця праця написана в дусі історичного об'єктивізму, і має в собі багато важливих моментів, що можуть бути для багатьох джерелом духовного надхнення, поучення і добрим поштовхом для дальшого поглиблення кращого розуміння справ пов'язаних з проблемами оновлення і належного упорядкування духовно-релігійного життя в українському народі.

Нюйоркська громада приготовляється до свята державности

Ню Йорк, Н. Й. — Управа Комітету Об'єднаних Українсько-Американських організацій міста Ню Йорку — Метрополітального Відділу УККА інформує, що українська громада Ню Йорку й околиць інтенсивно приготовляється до відзначення 61-річчя Самостійности і Соборности Української Держави.

Відзначення відбудеться в неділю 21-го січня ц. р. Цього дня вранці будуть відслужені в усіх українських церквах Метрополітального Ню Йорку Служби Божі в намірені українського народу (в церкві св. Юра, о год. 12-ій вполудне), в яких візьмуть участь представництва українських організацій з прапорами та молодечі організації в однострях.

Урочиста Академія для відзначення річниці відбудеться о год. 4-ій по полудні, у залі Фешен Інституту, при 225 Захід 24-та вулиця. Академія розпічнеться відчитанням проклямацій Українського Дня губернатора стейту Ню Йорк Гю Кері і посадника міста Едварда Кача. Святочну промову виголосить д-р Ігор Раковський, провідний член молодечих і студентських організацій.

Мистецька програма буде виконана найкращими українськими мистецькими силами, членами Корпорації „Українська Опера". Будуть виконані, між іншим, сцена жреців із опери „Ольга Київська" та „Хрест Вигнання", — монтаж присвячений Січневим Роковинам. У мистецькій частині беруть участь: Галина Андреадіс, Марта Кокольська-Мусійчук, Микола Голодик, Богдан Чаплинський, Володимир Карпинцев, Дана Марусевич, бандурист Роман Левицький, Надія Дивса, музичний супровід — Христоф Маджор.

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку — Відділ УККА закликає, крім цього, українські установи й громади вивісити українські національні прапори в понеділок, 22-го січня ц. р. та пригадує, що в цей день українські громадські установи повинні бути зачинені.

Ансамбль „Калина" чарує Пуерто-Ріко

Сан Хуан, Пуерто-Ріко (О.Б.С.). — Від 1-го до 7-го січня 1979 р., в Сан Хуані, столиці Пуерто-Ріко, відбувся Третій Міжнародній Фестиваль Фолкльору, з участю мистецьких ансамблів з Дівичих Островів, Домініканської Республіки, Еспанії, З'єднаних Стейтів Америки, Канади, Пуерто-Ріко, Франції і Югославії. На спеціальне запрошення Інституту Пуерто-ріканської Культури, який втретє організує цю міжнародну імпрезу, Канаду репрезентував 40-членний український ансамбль пісні і танцю „Калина" з Торонто, під мистецьким керівництвом Семена Джугана. Ця група своїм виконанням українських народних танців на кожному виступі викликала бурхливе захоплення і доти публіка домагалася вигуками „браво" і оплесками поки організатори були змушені затримати наступну точку і дозволити українській групі на позаплянований „біс". Таким сильним і емоційним успіхом не втішалася ніяка інша група, крім французької.

Крім шістьох виступів на сцені, дівочий хор під проводом Парані Герасимчук і танцюристки „Калини" також виступали на трьох пуерто-ріканських телевізійних каналах. Одна з цих програм включала тільки виступ „Калини" без інших груп. Місцева преса також звернула особливу увагу на танці групи французьких пастухів і „Калини", на якнайбільш захоплюючі точки програми фестивалю.

Це не перший міжнародний виступ ансамблю „Калина", який існує вже майже 20 років при Українському Народному Об'єднанні в Торонто. За цей час, вони виступали в Аргентині, Парагваї, Бразилії, Англії, Франції і по різних місцевостях Канади й Америки.

ЗСА ВИШЛЮТЬ ВІЙСЬКОВІ ЛІТАКИ ДО САВДІЙСЬКОЇ АРАБІЇ

Вашінгтон. — Державний департамент і Департамент оборони інформують, що в другій половині цього місяця до Савдійської Арабії відлетить на „короткі відвідини" ескадриля американських військових літаків типу „Ф-15", тобто, найкращих джетових літаків. Речники уряду ЗСА підкреслили, що ескадриля відлетить на спеціальне запрошення уряду Савдійської Арабії.

Хоча американські чинники формально не пов'язують цих відвідин із заворушеннями в сусідньому Ірані, то аналітики, як теж навіть деякі члени уряду у приватних розмовах, твердять, що політ джетових літаків має на меті запевнити уряд Савдійської Арабії, що ЗСА додержуватимуться своїх зобов'язань відносно гарантування безпеки цієї арабської країни, як теж доказати світові, включно з Іраном, що Америка в конечному випадку може дуже скоро перекинути свої військові літаки в район стратегічно важливої Перської затоки.

Ескадриля джетів „Ф-15" не буде озброєна нуклеарними ракетами, хоча ці літаки пристосовані до тієї зброї. Американські летуни під час свого перебування привчатимуть савдійських пілотів і техніків, бо Савдійська Арабія закупила в ЗСА 60 літаків цього типу і перші джети мають бути доставлені в 1982-му році.

Коментатори припускають, що президент Джіммі Картер і його дорадники здають собі справу з факту, що світова опінія вважає, що ЗСА не виявили належної підтримки для іранського шаха Мохаммеда Різа Паглеві під час теперішньої кризи в тій державі, а це затривожило Савдійську Арабію та інші країни Близького Сходу. Тому американський уряд вирішив доказати свою готовість швидко зареагувати на будь-які інші заворушення в тій частині світу, висилаючи ескадрилю літаків „Ф-15", які кращі від якихнебудь літаків Совєтського Союзу. Савдійська Арабія та інші прихильні до ЗСА країни Близького Сходу побоюються, що Москва може використати кризу в Ірані для скріплення своїх впливів в районі Перської затоки.

ЗСА плянують дати допомогу Туреччині в сумі 300 мільйонів долярів

Вашінгтон. — Уряд ЗСА плянує висигнувати 300 мільйонів долярів Туреччині у формі оборонної та економічної допомоги у фіскальному 1980 році, який починається 1-го жовтня ц. р. Повідомлюючи Анкару про ці пляни, заступник державного секретаря ЗСА Воррен Крістофер підкреслив, що цю суму мусить ще затвердити Конгрес ЗСА, який розглядатиме загальний бюджет ЗСА, починаючи від 22-го січня ц. р.

Як відомо, осінню минулого року уряди країн Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) погодились допомогти Туреччині в скрутній економічній ситуації, яка є головною причиною заворушень та політичної нестабільности. В наслідок цих заворушень та кривавих сутичок поміж членами мусульманських сект, уряд прем'єр-міністра Булента Еджевіта проголосив виїмковий стан два тижні тому.

В. Крістофер має повідомити Еджевіта офіційно про пляни допомоги ЗСА у вівторок, 16-го січня, коли в Анкарі розпічнуться переговори про поновне відкриття американських військових баз у Туреччині. Ці бази були закриті в лютому 1975 року після встановлення Конгресом ЗСА заборони на доставу зброї Туреччині. Вдержання військових баз в Туреччині є ключевим для комплексного оборонного пляну НАТО та для вдержання рівноваги сил на Близькому Сході.

Хоча уряд президента Картера сприяє допомозі Туреччині в цілях вдержання політичної стабільности та покращання економічної ситуації, в Конгресі ЗСА все ще існує застереження до Туреччини з уваги на її відношення до Греції та Кипру. Як відомо Конгрес ЗСА встановив заборону доставу зброї Туреччині в 1975 році після інвазії Кипру її військами в 1974 році. Тому існують сумніви щодо схвалення допомоги в такій сумі, яку пропонує Білий Дім.

Сіганук вимагає відтягнення в'єтнамських військ з Камбоджі

Ню Йорк. — Принц Нородом Сіганук, колишній президент Камбоджі, якого в'єтнамцями повалений уряд цієї країни вислав із спеціяльною місією до Об'єднаних Націй, звернувся до Ради Безпеки ОН із закликом прийняти резолюцію щодо негайного відтягнення військ В'єтнаму з Камбоджі.

У двогодинній промові англійською і французькою мовами Сіганук описав у подробицях інвазію Камбоджі, називаючи її „бліцкрігом у стилі Роммеля" проти країни, яка була „братнім союзником В'єтнаму в боротьбі проти імперіялізму". Сіганук добився виступи перед Радою Безпеки в четвер, 11-го січня ц. р., не зважаючи на гострий спротив Совєтського Союзу і Чехо-Словаччини, які голосували проти скликання надзвичайних нарад в цілях виступу Сіганука. За дозволом на виступ голосували всі інші 13 членів Ради.

Принц Нородом Сіганук

Одначе вигляди на будьяку резолюцію у справі інвазії Камбоджі — мінімальні з уваги на можливість вета совєтських і чехо-словацьких делеґатів.

Сіганука сильно піддержав представник Китайської Народної Республіки, Чен Чу, який заявив, що інвазію Камбоджі підтримує Совєтський Союз з метою поширити свою „гегемонію" на Південносхідню Азію. Крім китайського представника з промовами виступали ще делеґати В'єтнаму, Куби і ЗСА.

БРЕЖНЄВ ХОЧЕ СКОРОГО ПІДПИСАННЯ САЛТ II

Москва. — Під час зустрічі із 6-ма республіканськими сенаторами ЗСА в середу, 10-го січня, совєтський лідер Леонід Брежнєв заявив, що уряд Совєтського Союзу хоче якнайшвидшого підписання нового договору щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), не зважаючи на факт, що Москва „не є вдоволена" встановленням нормальних дипломатичних зв'язків між Вашінгтоном і Пекіном.

Після двогодинної розмови з Брежнєвим, сен. Джон Денфорд із Міссурі зацитував совєтського лідера, який мав сказати: „Думаю, що поїду до З'єднаних Стейтів пізніше цього року".

Сен. Говард Бейкер із Теннесі, лідер Республіканської меншости в Сенаті, який очолював 6-членну делегацію до Совєтського Союзу, заявив, що з розмов із совєтськими лідерами, зокрема з Брежнєвим, виходить, що совєтські провідники „конечно хочуть скорого підписання договору і не можна виключити, що вони, вбачають, що договір дасть їм перевагу". Беручи це до уваги, Бейкер сказав Брежнєву, що можна передбачувати палку дискусію в Сенаті щодо ратифікації САЛТ II і що існує можливість, що ця Палата Конгресу відмовиться ратифікувати новий договір.

Крім згаданих двох сенаторів, в склад делегації теж входили Джейк Гарн з Юта, С. І. Гаякава з Каліфорнії, Малколм Валлоп з Вайомінгу і Джон Товер із Тексасу.

Після зустрічі з Брежнєвим, сенатори Гаякава і Гарн заявили, що правдоподібно голосуватимуть проти ратифікації САЛТ II, сен. Валлоп сказав, що „скептично" задивляється на цю справу, а сенатори Бейкер, Денфорд і Товер покищо займають „невтральне становище".

Сен. Бейкер, повертаючись до питання зв'язків між ЗСА і комуністичним Китаєм, висловив переконання, що цей крок Вашінгтону дуже затурбував Москву, бо Брежнєв часто наголошував цю справу, хоча совєтське пресове агентство ТАСС, інформуючи про цю зустріч, цілком не згадало китайської проблеми.

Бейкер заявив, що Брежнєв недвозначно натякнув, що Совєтський Союз і комуністичний Китай „не мусять назавжди залишитися ворогами".

Як відомо, аналітики передбачували, що остаточна версія САЛТ II буде виготовлена ще перед кінцем грудня минулого року, точніше, під час зустрічі державного секретаря Сайруса Венса і совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика в Женеві, Швайцарія. Однак, ця зустріч закінчилася неуспішно, бо, згідно з твердженням американських урядових чинників, Москва хотіла підкреслити своє невдоволення з приводу нормалізації відносин між Вашінгтоном і Пекіном.

Сенатська делегація, яка прибула до Совєтського Союзу минулої неділі, 7-го січня, відлетіла до ЗСА в четвер, 11-го січня.

Перед відлетом з Москви сенатори передали міністрові Громикові прізвища біля 100 осіб, які виявили бажання еміґрувати із Совєтського Союзу.

РУМУНІЯ ЗАСУДЖУЄ В'ЄТНАМ ЗА ІНВАЗІЮ КАМБОДЖІ

Відень, Австрія. — Комуністичний уряд Румунії гостро засудив В'єтнам за його ролю в інвазії Камбоджі, називаючи поваленням уряду прем'єр-міністра Поль Пота „важким ударом по престижі соціялізму та загрозою для детанту". Це вдруге за останніх шість тижнів уряд президента Ніколаї Чаушеску відмовився солідаризуватись із Совєтським Союзом та його сателітами. Раніше Чаушеску відкинув вимоги СССР щодо підвищення оборонного бюджету Румунії та її тіснішої співпраці з іншими країнами Варшавського Пакту.

Ніколаї Чаушеску

Становище Румунії у справі Камбоджі було з'ясоване в офіційозі Комуністичної партії „Сцінтея" у виданні за 10-го січня ц. р., тобто один день після того як СССР та його сателіти висловили солідарність з новоустановленим комуністичним режимом Камбоджі. У становищі, що його за кордон передало румунське пресове агентство Аґерпрес, румунський уряд тавре „втручання у внутрішні справи іншої держави, зокрема тоді, коли це відноситься до двох соціялістичних держав". Уряд Поль Пота, згідно зі становищем румунського уряду, був „антиімперіялістичним" і старався встановити вільну від зовнішніх впливів державу.

Західні коментатори уважають, що Румунія вдержуватиме незалежну від Москви лінію, хоч це, на їх думку, не означає, що уряд Чаушеску дозволить на внутрішню лібералізацію. Вони передбачають більше зближення Румунії до комуністичного Китаю, вказуючи на це, що Чаушеску привітав встановлення дипломатичних зв'язків поміж ЗСА і Китайською Народною Республікою, знову ж відбігаючи від настанови Москви. В загальному, твердять коментатори, відносини поміж Румунією й КНР значно покращали від часу відвідин Румунії прем'єр-міністром КНР Гуа Куо-фенгом. Паралельно до цього погіршуються відносини з СССР, що й відзеркалюється у щораз то більш незалежній настанові уряду Чаушеску до поодиноких питань закордонної політики.

Отрута була причиною смерти болгарського втікача

Лондон. — Після основної перевірки лікарями й науковцями - біохеміками, місцеві судові власті встановили, що отрута була причиною смерти болгарського втікача Георгія Маркова, якого невідомий особняк вколов парасолею минулого вересня на одній з вулиць Лондону.

Марков, якому було 49 років, утік з Болгарії в 1970 році і працював для британського радіо. Він був гострим критиком болгарського комуністичного режиму, тому його дружина підозріває, що він впав жертвою атентату болгарської тайної поліції.

БАХТІЯР ПОБОЮЄТЬСЯ ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ, ПЕРЕДБАЧАЄ ВИЇЗД ШАХА

Тегран. — Іранський прем'єр-міністер Шахпур Бахтіяр, який від 6-го січня очолює цивільний уряд цієї азійської держави, минулої середи, 10-го січня, заявив кореспондентці іранської газети „Кайган", що побоюється, що деякі льояльні шахові Мохаммедові Різа Паглеві старшини збройних сил можуть плянувати державний переворот проти цивільного уряду, подібно як це сталося в серпні 1953-го року, коли військо захопило владу, придушуючи протиурядові заворушення. Тому 26 років Шах мусів залишити Іран на три дні, повертаючись щойно після перебрання влади збройними силами.

Прем'єр Шахпур Бахтіяр

Прем'єр Бахтіяр, одначе, підкреслив, що не зважаючи на загрозу нового державного перевороту, він передбачає, що Шах незабаром таки виїде за кордон „на вакації та відпочинок", додаючи, що погодився прийняти пост прем'єра тільки під умовою, що шах Паглеві „тимчасово залишить Іран". Проте Бахтіяр не подав дати, коли Шах мав би виїхати за кордон.

Того самого дня лідер правої мусульманської опозиції мулла Аятоллах Рухоллах Хомеїні, який живе в екзилі у Франції, під час пресової конференції теж закликав Шаха негайно виїхати з Ірану, заявляючи, що рівнож противиться цивільному урядові прем'єра Бахтіяра. Цей релігійний провідник знову підкреслив, що в Ірані мусить бути встановлений „мусульманський уряд", який займав би невтральне становище між західнім і комуністичним бльоками, але старався б мати „добрі зв'язки з Америкою та її союзниками". Як відомо, в опозиції проти Шаха стоять праві мусульманські кола, як теж ліві середовища.

Мулла Хомеїні повторив, що після встановлення „мусульманського уряду" Іран продовжуватиме продавати нафтову ропу країнам Заходу, за винятком Ізраїля та Південно-Африканської Республіки. Ці дві країни імпортують більшість своєї нафти саме з Ірану.

Між іншим, у середу, 10-го січня, велика кількість іранських нафтовиків, які страйкують вже кільканадцять тижнів, повернулися до праці на заклик опозиційних лідерів. Таким чином, продукція нафти дещо збільшилася, але ще не відомо чи це тільки тимчасове явище, тобто, чи за деньдва нафтовики знову не вийдуть на страйк.

Мулла Хомеїні під час пресової конференції закликав президента Джіммі

(Закінчення на стор. 6)

Ватикан наладнує відносини з французьким архиєпископом

Ватикан. — Французький архиєпископ - традиціоналіст Марсель Лєфевр, який від років протиставиться змінам, що їх Ватикан почав вносити від часу Другого Екуменічного Ватиканського Собору в 1962-65 рр., відбув розмови з кардиналом Франьом Сепером в часі, коли поширюються вістки, що конфлікт поміж ним і Ватиканом наладнується. Місяць тому архиєпископ Лєфевр був на авдієнції у Папи Івана Павла II з наміром дійти до порозуміння.

Речники кардинала Сепера, який очолює відділ питань доктрини і віри, підтвердили, що існують всі можливості наладнання конфлікту, який грозив схизмою у Вселенській Церкві, коли Папа Павло VI завісив архиєпископа Лєфевра в його священичих обов'язках. Згідно з пропонованою домовою, завішення мало б бути знесене, якщо архиєпископ Лєфевр погодиться визнати повний авторитет Папи та внести літургійні зміни, що їх прийняв Другий Ватиканський Собор.

Нові видання в-ва „Сучасність"

Юрій Соловій: *„Про речі більші, ніж зорі". Мюнхен, 1978. 319 сторінок. Обкладинка у виконанні автора.*

Праця Юрія Соловія — це думки і статті про мистецтво і мистців. Ці статті з'являлися від 1950 року на сторінках української преси.

У книжці 152 репродукції картин і скульптур таких українських мистців: Олександра Архипенка, Миколи Бутовича, Якова Гніздовського, Любослава Гуцалюка, Слави Геруляк, Михайла Дзиндри, Григорія Крука, Антона Малюци, Христини Оленської, Аркадії Оленської-Петришин, Володимира Прокуди, Мирослава Радиша, Юрія Соловія, Михайла Урбана, Михайла Черешньовського та Іллі Шульги.

Ця багатоілюстрована книжка знаменито надасться на святковий дарунок. Ціна книжки 15.00 американських долярів.

Микола Руденко: *„Економічні монологи". Мюнхен, 1978. 200 стор. Передмова Петра Григоренка. Обкладинка Любослава Гуцалюка.*

Ця праця Миколи Руденка, відомого українського прозаїка і поета, основоположника Української Гельсінської Групи, поширювалася в українському самвидаві кілька років перед його арештом. Засуджений у 1977 році на 7 років позбавлення волі й 5 років заслання, автор відбуває свій присуд у Мордовських таборах.

У передмові до „Економічних монологів" Петро Григоренко м. ін. пише: „Перед нами дуже не проста праця. Навіть жанр її визначити не просто. Відкриваємо книжку і відразу заглиблюємося в захоплюючу автобіографічну повість. Але повість раптом переривається і автор валить на нас, хоч і захоплюючо написані, але такі, що вимагають інтенсивної праці мислення, економічні і філософічні міркування. Потім знову захоплююча розповідь... Бувши письменником і добре опанувавши економічну теорію, він подав її в докраю популярному викладі і добре ілюстрував життєво переконливими, а часто й художньо-образними прикладами". Ціна книжки 8.00 ам. дол.

Книжки можна набути у представника В-ва „Сучасність" Ніни Ільницької, 254 West 31 st Street, 15th Floor, New York, N. Y. 10001.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик, Володимир Левенець, (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильний підхід

Минулого року демократичний сенатор Деніел П. Мойніген із Ню Йорку заявив на конвенції Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій (АФЛ-КІО): ,,З уваги на те, що Кремль вирішив, що Північна Дакота має бути шпихлірем Совєтського Союзу, Америка тепер має право ставити совєтським властям деякі вимоги''.

Тими словами, які актуальні і сьогодні, сен. Мойніген сказав те, що вже давно говорили дисиденти різних національностей, члени правозахисного руху в Совєтському Союзі, як теж недавні добровільні чи примусові еміґранти з тієї останньої імперії в світі, а саме, що уряд ЗСА і американські підприємці повинні використовувати факт, що Совєтський Союз потребує різних американських продуктів, зокрема харчових, і тому слід спонукати Кремль додержуватися міжнародних договорів і власних законів щодо пошанування прав людини, а в першій мірі, щоб Москва перестала переслідувати оборонців цих прав.

Члени правозахисного руху в самому Совєтському Союзі, як і ті, які опинилися на Заході, переживши особисто жахіття совєтських тюрем, концентраційних таборів і закладів для умово хворих, правильно вказують, що підприємці країн вільного світу, від перших років існування совєтського диктаторського режиму, торгівлею із Совєтським Союзом і наданням різних кредитів фактично допомагали совєтським лідерам скріплювати їхню владу і роблять це далі під сучасну пору. Нещодавно група американських підприємців у Москві обіцяла Леонідові Брежнєву, що ,,зробить все можливе'', щоб Конгрес ЗСА уневажнив додаток Джексона-Вакіна до торговельного закону з 1974-го року, який узалежнює поширення торгівлі між ЗСА і СССР від лібералізації еміґраційної політики Москви. Отже, задля власних приходів ці американські підприємці відмовляються використати економічну силу ЗСА і браки в Совєтському Союзі навіть для того, щоб облегшити еміґраційний процес тим, які бажають виїхати із Совєтського Союзу.

Виступи президента Джіммі Картера та інших членів американського уряду в обороні прав людини в цілому світі, включно із Совєтським Союзом, є дуже позитивним явищем, але оборона цих прав напевно мала б більший успіх, якщо за словами стояла б відповідна акція: якщо Москва хоче купувати в ЗСА харчові та інші продукти та як хоче, щоб Америка погодилася на новий договір щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), то повинна додержуватися міжнародних договорів щодо пошанування прав людини. Кремлівські верховоди ніколи добровільно не додержувалися і не додержуються жадних договорів, а використовують їх для поширення своїх впливів і своєї пропаганди. Будь-які однобічні концесії вони інтерпретують як вияв слабости і відповідно використовують це.

Білий Дім в найкращому інтересі Америки і населення Совєтського Союзу повинен послухати правильних порад членів правозахисного руху в СССР і використати економічну силу ЗСА, щоб спонукати Кремль шанувати політичні, національні, релігійні та загальнолюдські права своїх громадян. Активна оборона цих підставових прав належить — за словами самого президента Картера — до основних завдань американської закордонної політики.

Микола Бараболяк

,,СТАНОВИЩЕ'' ДО ДВОХ ,,СТАНОВИЩ''

Нещодавно появились у ,,Свободі'' дві відомі заяви про принципи української визвольної політики. ,,Свобода'', на тлі тих заяв, з'ясувала в редакційній, що в нас зарисовуються дві концепції нашої зовнішньої політики. Одна ведена проводом ДУ УНР і ОУН(р), а друга — прихильниками табору Українського Демократичного Руху. Президент М. Лівицький у статті, вміщеній у ,,Свободі'' з 8-го і 9-го грудня 1978 року, намагається переконати читачів, що ,,концепція'' УДРуху — це жадна політична концепція, ніяка альтернатива, чи політична опція, бо одиноко правильний напрям нашій визвольній політиці вказують ,,Принципи'' ДЦ УНР — ОУН(р), які він апробує.

Ми можемо в нашому еміґраційному світику спорити про концепції і це корисне, бо спонукає нас до настанови і мислення. Йдеться тільки про те, щоб ця дискусія відбувалась на інтелектуальному рівні, принаймні на такому, що коли читає це чужинець, він не подумав, що ми політичні примітиви. Говоримо про ,,революцію''... У деяких положеннях грозимо ,,збройною боротьбою'' і розвалом Совєтського Союзу в результаті тієї ,,збройної боротьби''. М. Лівицький у своїй статті не підкреслює виразно, чи наші революційні заходи мають сконцентруватись на підготові до ,,збройних виступів''; знаючи одначе словництво і термінологію табору, з яким він останньо співпрацює, треба прийняти, що і він уважає, що концепція збройної революції для нас одинока політична рецепта.

Я розумію вагу ,,бойового духа'' нації, ідеї тримати ,,порох сухим''. Очевидно, що це один із засобів передати наступному поколінню духа боротьби за права нашого народу. Може для внутрішнього вжитку і внутрішнього вжитку ідей, це і правильний шлях. Але коли ця концепція мала б опанувати наше політичне мислення і ми забули про принцини ,,Realpolitic'' — то це звело б, без сумніву, наші визвольні заходи на сліпі рейки, з яких нас ніщо не витягне на шлях успіху. Пов'язувати наші заходи з боротьбою батьків у 1917-1947 роках — це гарно. Але не можемо забувати про те, що батьки не жили в добі надпотуг, могли мати деякі успіхи. Користуючись машиновими крісами, коли діти живуть у добі ерозій ідеологізму (приязніші відносини між ЗСА і Китаєм, чим між СССР і Китаєм, а навіть війна через уповноваження між СССР і Китаєм в Індонезії), та не тільки ядерної зброї, але вже навіть в епоху ,,смертоносних променів''. СССР не Іран і не Нікареґуа, де можна б надіятись на якусь збройну революцію, чи до такої готовитись.

В моїх очах концепція УДРуху є концепцією чи альтернативою в тому дусі, в якому висказалась ,,Свобода''. Неістотне, чи всі аргументи ,,Становища'' УДРуху логічно оправдані, чи ні. Йдеться про те, що це альтернатива до концепції ДУ УНР-ОУН(р), яка в очах декого може виглядати більш реальною й успішною, чим оунівська. М. Лівицький пише, що ,,принципи'' УНР і ОУН(р) підкреслюють ,,непохитну засаду боротьби за незалежну і суверенну українську державу, як теж окремі принципи, які з цієї випливають''. Чи принципи УДРуху не говорять теж про ,,боротьбу''? Йдеться тільки про методи тієї боротьби. Цитуючи Морозове, чи Лук'яненкове ,,битись'' наші революціонери вкладають тим представникам революційного руху в Україні в уста гасла про збройну боротьбу, про яку в нинішніх умовинах не може бути й мови. Як розуміють наші революціонери ,,боротьбу'' в Україні найкраще свідоцтво цього маємо від передових представників цього руху, — Плюща, Григоренка і Світличної. Ця боротьба за здійснення прав людини і національних. Чи не ввесь сенс наших визвольних змагань у здійсненні цих прав для української нації? Йдеться тільки про те: котрий шлях у нинішній міжнародній констеляції має більші і кращі шанси на успіх: чи надіятися на збройну розправу з кремлівським режимом і готуватись до неї (як?), чи, використовуючи популярність і можливості акцій у рамах міжнародного права і сантиментів, робити це, що в даних умовинах можливе, щоб поліпшити становище наших братів в Україні, а головно припинити голокост. Якщо виберемо першу альтернативу і будемо послідовно її провадити ідентифікуючи акції наших братів в Україні з нашими настановами, то тим перекреслюємо всякі можливості інтервенції іззовні, щоб допомогти рухові в Україні. Ніякі міжнародні чинники нам не допоможуть, бо ніхто не хоче наражуватися на оскарження ,,інтервенції'', встрявання у внутрішні справи іншої держави, що заборонене міжнародним правом. Коли ж наші акції вкладуться у рейки таких аргументів як здійснення ,,найдемократичнішої у світі'' совєтської консти-

(Закінчення на стор. 5)

Панас Феденко

ДУМКИ НА НОВИЙ РІК

,,На щастя, на здоров'я,
Роди, Боже,
жито-пшеницю,
всяку пашницю!
Поздоровляю
з Новим Годом,
з Василем''!

Це слова українських дітей-,,посипальників'', — що ходили рано вранці першого січня до ближчих і дальших сусідів і, поздоровляючи, сипали жменю зерна з торбинки, як символ сподіваного врожаю. Господарі дому дякували і дарували посипальникам, що могли: ласощі, пироги, гроші. Згадка про ,,Василя'' відноситься до імени святого Василя Великого, день якого приходиться на 1-ше січня Нового Року, за Юліянським Календарем.

У новому 1979 році будемо споминати рік 1919-ий, в якому Україна пережила свої тріюмфи і тяжкі поразки. Ще й досі історики й публіцисти шукають причини нашої катастрофи і знаходять (згідно зі своїм уподобанням) ,,винних'' Само собою, дійові особи в історичному процесі мають вплив на події: чи командир війська або голова уряду уміє правильно оцінити ситуацію і відповідно діяти, чи, навпаки, він не орієнтується в положенні і хитається, ,,яко трость вітром колеблема'', — це має свою велику вагу в історії народу. Однак буває, що й найталановитіші провідники не всилі побороти перешкоди (зовнішні й внутрішні), котрі стоять на шляху до успіху боротьби. (Не пишу ,,змагання'', бо змагання — це спір, суперництво, також у спорті; тут нема трагічного конфлікту між сторонами, що міряються, щоб знищити сили ворога. Хтось вигадав неологізм — ,,змаг'', котрий не має права закоренитися у нашій мові).

Насамперед згадаю об'єктивні обставини, в яких перебувала Україна при кінці Першої світової війни. 1917 року упала імперія Романових, а при кінці 1918 року настала черга для великодержав Габсбурґів і Гогенцоллернів. Катастрофу царської Росії могли б використати Берлін і Відень для замирення із Західніми державами, до яких прилучилася також Америка. Однак військові командири Німеччини, на чолі з Гінденбурґом і Людендорфом, вважали, що настала щаслива година вдарити на ворога на Заході і примусити держави Атланти до капітуляції. То була ілюзія.

Людендорф у своїх споминах хвалився, що ,,зміна уряду'' (прихід до влади в Києві Павла Скоропадського - П. Ф.) ,,була корисна для ведення війни... Україна допомогла Німеччині. Вона постачала нам вліті 1918 року м'ясо... Військо одержало у великій кількості коні. Без них було б усяке ведення війни неможливе... Теж всякого роду сировину ми одержали з України''. (Meine Kriegserrinnenngen, ст. 502-503).

Про цю ,,допомогу України Німеччині'' у війні проти держав Атланти й Америки добре знали в Лондоні, в Парижі й Вашінґтоні. Український народ був проти цієї допомоги німецьким воєнним плянам; щиро допомагав Берлінові уряд Скоропадського. Проти того режиму вибухали масові повстання у різних областях України.

Ворожість народу проти режиму використала московська пропаганда: комуністи сіяли ілюзії, що Червона армія ,,визволить Україну від влади поміщиків і капіталістів''. Москва вела пропаганду проти самої ідеї української державности і мала успіх.

У тих обставинах, з почину Українського Національного Союзу, під проводом Директорії, почалося повстання під прапором Української Народної Республіки.

Москва поставилася вороже проти відновленої Української Народної Республіки і послала на територію України своє військо, в першу чергу дві дивізії: Таращанську та імени Ів. Богуна (полковник Богун Федорович прославився в війську Богдана Хмельницького). Ці дві військові формації створено на Московщині з українців, що билися проти німецького війська на Київщині від травня 1918 року і мусіли відступити на територію Совєтської Росії. Там їх ,,перевишколили'' на прихильників большевицького режиму.

Поза тим, комуністична пропаганда ширилася і в тих повстанських формаціях, що на заклик Директорії виступили проти режиму Скоропадського: Отаман Зелений у Трипіллі під Києвом, От. Григоріїв на Херсонщині та інші менші групи. На Лівобережній Україні, в області давнього Великого Лугу, діяв анархіст Нестор Махно ще з літа 1918 року.

Ці ватажки не бачили небезпеки для України й для себе від Москви. Вони вірили в братерство з Червоною армією, котра проголосила ,,мир хижам і війну палатам'' та обіцяла вибороти волю й добробут трудящим усього світу... До ідеї української державности ці повстанці ставилися байдуже. Урядові УНРеспубліки і ,,свідомим українцям'', що були меншістю в народі, довелося вести уперту боротьбу, щоб ,,навернути народ до українства''.

Ще й досі між українцями на чужині є немало таких, котрі легковажать вплив інтересів суспільно-господарських в житті народу. Вони забувають, що й досі четвертина людности Італії голосує на виборах за комуністів, а друга четвертина за соціялістів. У Франції 20 відсотків виборців віддають голоси комуністам, дещо більше число виборців іде за соціялістами. Був час, коли велика частина народів, що пережили режим Гітлера, вітали совєтську армію як визвольницю і готові були прилучитися до ,,всесвітньої держави'', яку хотів створити Ленін.

Вождь большевицької Росії бачив ситуацію України на початку 1919 року і про неї говорив на З'їзді компартії в березні 1919 року словами подібними до цитованого листа Є. Х. Чикаленка.

На Україні національний рух не пустив глибокого коріння. Оскільки ж він виявився, то німці його затовкли'' (Протоколи Х з'їзду Рос. Ком. Партії (большевиків).

Боротьба за самостійність і соборність

У цій ситуації, коли душі й серця (розум і почування) людей українських були збентежені докраю, як з ясного неба вдарила грізна звістка: в чорноморських портах України висадилося військо французьке й грецьке і до цього війська прилучилися відділи російської ,,білої армії'': в Одесі, в Херсоні, в Миколаєві замаяли прапори царської Росії. Непрохані гості не ховали своїх плянів: вони хотіли зорганізувати похід на Москву і відновити старий режим. Боротьбу неросійських народів за державну незалежність уряди Лондону й Парижа вважали за перешкоду своїм плянам.

Поява французів і греків та російських ,,золотопогонників'' у чорноморських містах України додали своєї отрути, що руйнувала дисципліну у війську Української Народної Ресрубліки. Із переговорів делеґатів українського уряду з представниками французького командування виплинало, що Українській армії могли приділити місце в спільному поході на Москву, без забезпечення й найменших національних прав та інтересів Укравни.

Даремно українські дипломати, зокрема Арнольд Д. Марґолін, старалися довести представникам держав Антанти, що тільки місцеві сили України, Дону, Кубані та інших областей колишньої Росії можуть спинити натиск большевизму з Москви.

У провідних колах Антанти була глибока віра, що ,,біла'' армія ген. Денікіна може ,,завести лад'' на Сході Европи.

Продовження буде]

З НАШИХ БУДНІВ

,,САМОТНЄ ДЕРЕВО''

Дозвольте згадати під кінець ,,старого'' року кількома теплими словами мій ,,ліс'', чи то пак кленове деревце, що росте під моїм вікном на 44-ій вулиці... Під теперішню пору стоїть воно пустопорожньо — голеньке та безлисте і нагадує японський ляндшафт або обкладинку Якова Гніздовського до книжки сонетів Остапа Тарнавського ,,Самотнє дерево'', — тільки ж не таке воно крислате й коренисте, як на згаданій ілюстрації.

Всю свою листяну красу воно втратило, коли подули холодні вітри й почалися осінні сльоти. На диво, на вершечку сірої корони ще довго теліпався один-єдиний листок-герой, що не піддавався ні вітрам, ні сльотам ані першим приморозкам. Кожного разу, коли я вранці прокидався, зразу заглядав у вікно, чи листок стоїть ще на позиції, — сказавши мовою військових кореспондентів ,,Свободи''. І так він, сиротина, тримався на позиції аж до перших днів місяця грудня, ,,старого'', 1978 року, такого багатого ювілеями й похоронами...

Аж ось, пригадую собі, на свято Введення старого стилю самітній листок не встоявся законам природи і впав безшелесно на брук з такого ж самого самотнього дерева, яке після того ще більше посіріло-посумніло... Мимоволі глянувши на календар, я помітив, що це був день 4-го грудня 1978-го року — перша річниця ненадійної смерти нашого доброго друга, сл. п. Богдана Бідяка, ініціятора і довголітнього опікуна дитячого хору ,,Молода Думка'' в Ню Йорку, великого ентузіяста кожної праці, за яку б Покійний не брався. Важко повірити, що це вже рік минув, як немає між нами людини так без решти відданої громаді, що раділа кожним її успіхом і страждала кожною її невдачею, що до громадського діла вкладала всю свою душу і так багато серця — аж до кінця, до останнього свого віддиху..

На похоронах сл. п. Богдана Бідяка хтось з приятелів сказав, що Покійний знав, а радше передчував, що нитка його життя перерветься передчасно і завчасно, тому старався так багато зробити для громади, не шкодуючи самого себе. Тим більший жаль і смуток залишив він по собі в пам'яті тих, що його знали, любили і цінили...

Ікер

Іван Кедрин

УКРАЇНСЬКИЙ РІК 1978-ИЙ

[4]

Колишні члени Президії УНРади й УНРади та колишні члени Виконавчого Органу відбули в дні 7 жовтня 1978 року у Детройті нову нараду, де рішено широко й основно з'ясувати українському суспільству цілу історію. Наслідком тієї постанови став документ ,,Криза в УДЦентрі — вияснення і заява'', підписана кількадесятьма видатними громадянами і громадянками та поширювана окремою брошурою між членами 3-го СКВУ. Сумна це і прикра подія, бо пішла по лінії найглибших бажань ворогів України, які бажають собі внутрішнього роздору в українському вільному суспільстві та незгоди. Створився новий двоподіл, який скріпив усіх дотеперішніх противників УДЦентру та взалі української визвольної справи.

У посередньому зв'язку з минулорічною кризою в УДЦентрі (яка далі продовжується) стали три політично-ідеологічні заяви. І так, у ,,Свободі'' з 29 вересня 1978 року була проголошена довга заява ,,Принципи української зовнішньої і внутрішньої політики'', підписані по одному представникові УДЦентру і Визвольного Фронту, з підкресленням принципу, що розвал нинішньої совєтської імперії може прийти тільки у висліді революційних дій і що тому і настанова всієї української вільної громади має бути на революцію. У відповідь появилася у ,,Свободі'' з 17 листопада мин. р. ,,Друга концепція української зовнішньої і внутрішньої політики'', як заява Демократичного Фронту, що обороняла принцип еволюції, — врешті у числі ,,Свободи'' з 28 листопада мин. р. появилася ,,Декларація ЗП УГВР в 60-ті роковини УНР та з приводу III Конгресу СКВУ''. Всі ці три документи належать до ділянки політичної думки — вони є виразом різних течій в сучасному вільному українському суспільстві, але практичного значення не мають постільки, що все наше вільне суспільство не має найменшого впливу на розвиток подій в міжнародному світі взагалі та зокрема на Сході Европи. Автори всіх тих декларацій стоять на базі 4-го Універсалу, але одні з одним — на превеликий жаль — ворогують...

,,Свобода''

У щоденнику ,,Свобода'', органі Українського Народного Союзу, але насправді органі всіх українських самостійницьких кіл в діяспорі, зайшла поважна зміна. На засіданні Головного Уряду 8-9 вересня 1978 р. на ,,Союзівці'' Антін Драган, який працював у ,,Свободі'' протягом 32-ох років, у тому протягом 25 років на становищі головного редактора, зрікся того становища, переходячи на емеритуру. Головний Уряд, після дискусії, рішив не призначати покищо ніякого його одного наступника, а створити тимчасову Редакційну Колегію на ротаційній базі, при чому члени Редакції за принципом свого часу праці у ,,Свободі'' мають чергуватися на становищі головного редактора при колеґіяльній системі праці. Кожний із них має працювати на такому становищі приблизно по 50 днів: Зенон Снилик, Василь Тершаковець, Володимир Левенець і Євген Федоренко. Член Редакції Люба Коленська зреклася своєї участи в отій ротаційній системі. З весною наступного року Головний Уряд вирішить, хто стане головним редактором ,,Свободи'', перевівши до того часу розмови ще з іншими можливими кандидатами. А. Драгана Головний Уряд обрав однодушно на редактора-емерита з дорадчими привілеями. ,,Свобода'' була заснована 1893 року і до 1 березня 1894 року появлялася двічі в тиждень, від серпня 1914 до 1920 р. тричі на тиждень; від 1 січня 1921 р. щоденно. Отож, у минулому році був 85-річний ювілей ,,Свободи'' і з цієї нагоди відбулись різні імпрези, зокрема в Чікаго і Ню Йорку, де влаштовано панелі й бенкети. Редакцію ,,Свободи'' побільшено в минулому році прийняттям на працю проф. Євгена Федоренка, при чому редактор Зенон Снилик перейшов з англомовного ,,Українського Тижневика'' також у склад щоденника. Після зміни на становищі головного предсідника УНСоюзу повернулася назад гармонійна співпраця між Видавництвом ,,Свободи'' і Екзекутивою, чи пак головним предсідником.

Наука

На науковому відтинку пожвавилася праця в минулому році, однаково на організаційному, як і видавничому відтинках. З ініціятиви нового голови Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА (НТШ А) д-ра Ярослава Падоха (обраного на Загальних Зборах 16 квітня 1977 року) поведено заходи за співпрацю з усіми іншими існуючими у вільному світі українськими науковими установами, в першу чергу з Вільною Академією Наук (УВАН) в ЗСА і Канаді та з НТШ в Канаді, як теж з НТШ в Европі, Українським Науковим Інститутом при Гарвардському Університеті, Українським Історичним Товариством, Українським Вільним Університетом у Мюнхені та Українським Університетом в Римі, як також новопосталим Інститутом Українознавчих Студій в Едмонтоні в Канаді. На терені НТШ А головними проблемами було англомовне видання ,,Історії України-Руси'' Михайла Грушевського, при чому рішено видати три томи й приготовити переклад 4-го тому. Головним редактором, що його обрала Секція Історії України, є ініціятор того видання сенатор Павло Юзик, професор університету в Оттаві, в друкарні якого має друкуватися цей твір. Справа все ще в ході.

Першою познакою покращання взаємин між НТШ А і УВАН була спільна конференція у честь Тараса Шевченка 19 лютого у Вашінґтоні. 18-го березня Управа НТШ А рішила звернутися до УВАН і Українського Інституту при Гарвардському університеті в справі створення спільної Комісії шевченкознавства, зложеної із фахівців цієї справи, головно задля спростування фальшів, ширених в УССР про Шевченка і його творчість та значення. 2-4 червня відбувся в Гарвардському Інституті 3-денний Науковий З'їзд Постійної конференції наукових студій (ПКУС) з активною участю представників НТШ А і УВАН. 15 червня відбулася інавгурація 9-го вакаційного курсу Українського Католицького Університету у Римі. 28 червня Український Вільний Університет отримав від уряду Західньої Німеччини потвердження свого правного стану і дійсного існування. 21 липня — інавгурація літнього семестру УВУ у Мюнхені. У днях 14-19 серпня українські учені взяли участь в 9-му світовому Конгресі соціології в Упсалі, Швеція. У днях від 28 серпня до 2 версня українські науковці взяли участь у 14-му конгресі Міжнародної Федерації модерних мов і літератур. 2-го вересня професор історії в Гарвардському Університеті і директор тамошнього Українського Наукового Інституту Омелян Пріцак виїхав на кількатижневу наукову подорож на Далекий Схід, до Японії, Південної Кореї і на Тайван, запрошений туди тамошніми науковими установами чи пак університетами. У днях 12-15 жовтня українські вчені взяли участь в американському з'їзді славістів в Колюмбусі, Огайо. Велике значення мало переведення 27 жовтня сесії Головної Ради НТШ, вперше від 6 травня 1972 року, на якій засновано було нову Секцію Історії України, що поруч із відмовленням так званого ,,дігнусу'' (громадської апробати) Управою НТШ А кільком запропонованим Історичною Секцією з осідком її Дирекції в Парижі, стало причиною затяжного конфлікту в тій науковій установі. На засіданні Головної Ради 27 жовтня змінено статут, запроваджено всіх обраних уміжчасі дійсних членів НТШ крайовими НТШ, чи пак його Секціями, та прийнято кілька інших постанов по лінії завершення згоди і співпраці між усіми крайовими НТШ, що їх верхівкою є Головна Рада. Новим президентом Головної Ради став д-р інженерії проф. Володимир Мацьків з Торонта, Канада, генеральним секретарем став проф. д-р Василь Ленцик зі Стемфорду, ЗСА, генеральним скарбником — д-р Богдан Стебельський, Торонто, Канада. Для відзначення свого 30-річчя в ЗСА НТШ А у співпраці з усіма іншими нашими науковими установами перевело Ювілейний Науковий З'їзд у рамках Третього СКВУ з першою сесією у Колумбійському університеті в Ню Йорку з вечірньою зустріччю у тому самому дні з громадянством в Українському Інституті Америки в Ню Йорку та з дальшими 8 сесіями у тому ж Інституті.

[Продовження буде]

ПРОТОКОЛ

29-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в місті Піттсбурґу, Пеннсильвенія в готелі The Pittsburgh Hilton, Gateway Center

починаючи від 22-го травня до 27-го травня, включно — 1978 р.

ЗВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ

(Продовження з попереднього числа)

(17)

Звіт головного радного інж. Анатолія Дорошенка

За чотири роки моєї каденції на пості головного радного я старався виконувати статутові обов'язки і припоручення Головного Екзекутивного Комітету та працював на церковній і громадській ниві, чим також причинився до піднесення авторитету Українського Народного Союзу.

Підсумки моєї праці:

1. Зорганізував для УНСоюзу 56 нових членів.

2. Вдержував постійний контакт у 1976-му році із наступними Відділами Округи Чікаґо, заохочуючи їх до приєднування нових членів: 61, 100, 103, 107, 114, 118, 243, 250, 301 і 499.

3. Відмолодив склад Уряду 103-го Відділу, в якому я сам є предсідником, та приєднав до цього Відділу впродовж останнього року 14 нових членів.

4. Зорганізував при 103-му Відділі відбиванкову дружину, яка виступала на змаганнях під назвою „Український Народний Союз".

5. Дописував до „Свободи" про місцеві імпрези, як також про імпрези, на яких мав шану репрезентувати УНСоюз.

6. Подав низку рекомендацій Головному Екзекутивному Комітетові для покращання зв'язків УНСоюзу із керівниками Української Православної Церкви.

7. Брав участь у нарадах Іллінойського Братського Конґресу на протязі останніх чотирьох років.

8. Був присутнім на всіх річних засіданнях Головного Уряду УНСоюзу та брав у них активну участь, будучи членом Культурно-освітньої Комісії, Комісії Молоді, Спортової Комісії, та був учасником нарад Організаційної Комісії.

9. На протязі останніх чотирьох років брав участь у всіх засіданнях Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Чікаґо та у всіх імпрезах, що їх Окружний Комітет влаштовував.

10. Допомагав Церквам, громадським установам та поодиноким особам у стараннях помістити їхні дописи у „Свободі".

11. На церковному і громадському полі цього року я є головою Української Православної Парафії св. Покрови та головою місцевого Відділу УККА.

12. Репрезентував УНСоюз: на річному бенкеті Кругольних Змагань УНСоюзу, на 29-ій Конвенції Української Православної Ліґи, на ювілейному відзначуванні 60-річчя Української Православної Катедри св. Князя Володимира в Чікаґо, на ювілею 25-річчя священства о. Ореста Кулика — настоятеля Української Православної Церкви св. Андрія в Адисон, Ілл., в похоронах сл. п. проф. О. Грановського в Міннеаполісі, Мінн.

На закінчення хочу подякувати секретареві 114-го Відділу п. інженерові Володимиру Бережанові та секретареві 103-го Відділу п. Миколі Роботевському за співпрацю для росту УНСоюзу. Також дякую делеґатам за обрання мене на головного радного на останній Конвенції УНСоюзу.

Головний радний інж. Анатолій Дорошенко до надрукованого звіту додає:

Його писемний звіт подає тільки виконану працю, як головного радного, бо не уважає правильним, щоб уступаючий радний подавав свої міркування і внески: він повинен звітувати про те, що зробив за минулі роки. У звітовому часі він приєднав 67 членів, зорганізував молодечу спортову дружину при місцевому Відділові УНСоюзу. Брав активну участь у нарадах Головного Уряду та в Комісіях. Дякує Богові, що має нагоду працювати в УНСоюзі для добра українського народу.

Звіт головної радної д-р Анни Чопик

The past four years have been memorable ones for the Ukrainians in the United States, for during this time they were preparing for and celebrating the Bicentennial. Each community spent a great deal of time and effort to research their roots and to exhibit their culture and achievements.

The Ukrainian National Association, looking back upon its accomplishments, has much to be proud of. From its early start in Shamokin, Pa., in 1894, it has become the largest Ukrainian fraternal association in America, consisting of 87,655 members, and is housed in its beautiful 15-story office building in Jersey City, N.J. Its newspaper, Svoboda, has been in continuous publication since the Rev. Gregory Hrushka began publishing it.

At the outset of my report, I wish to thank the delegates of the 28th Convention in the City of Brotherly Love, Philadelphia, for according me the honor of serving a sixth term as Supreme Advisor.

I attended all the annual meetings of the Supreme Assembly and at all times the interests of the Ukrainian National Association governed my actions and my votes.

On February 22, 1974, I attended the dedication of the new building in Jersey City, N.J. In September of 1976, I attended the dedication of the bust of Lesia Ukrainka at Soyuzivka, which was the culmination of the many efforts put forth by the women's committee of the Supreme Assembly, chaired by Vice-President Mary Dushnyck.

In May of 1977, I attended the meeting of the heads of the District Committees held at Soyuzivka.

Also in May of 1977, I participated in the concerted efforts of our organization to familiarize our senators and congressmen with the violations by the Soviet government of the Helsinki Accords with respect to Ukrainians and other peoples of the USSR.

In my capacity as head of the District Committee of northern New England, and as Supreme Advisor, I arranged for various organizational meetings held in Boston, specifically:

On September 2, 1974, a meeting at the parish house of the Ukrainian Catholic Church of Christ the King, at which Vice-President Mary Dushnyck was present;

On July 31, 1976, at which Supreme Organizer Stefan Hawrysz was present. At this meeting he presented a check to the District Committee for having exceeded its membership quota for the year. It was during this year that we had the pleasure of welcoming a new Branch as a member of our Regional Committee, namely, the newly organized Branch in Topsham, Maine;

On March 27, 1977, a meeting at the Ukrainian Catholic Church of Christ the King hall, at which Vice-President John Flis was present. This meeting was divided into two sections: first, a dinner meeting with the officers of the Boston and Salem Branches (the Maine officers were unable to attend) at which Dr. Flis spoke of organizational matters, and immediately thereafter an open meeting with a great number of members and others attending, at which Dr. Flis spoke about the UNA, its goals and achievements, and about the various certificates it offers. A question and answer period was very fruitful. This was followed by a showing of pictures and playing of records taken by Michael and Anne Remick during their trip to Ukraine. This was a new format for the organizational meeting and was extremely successful;

In October of 1977, I arranged an organizational meeting at which Mr. Hawrysz was present. The following day, a farewell banquet was held at the Catholic church hall, on the occasion of my leaving Boston to reside in New Mexico. Mr. Hawrysz was also present. I am extremely grateful for the plaque which he presented to me at the banquet on behalf of the UNA, reading as follows:

НА ЗНАК ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКИ ЗА ВІДДАНУ ПРАЦЮ ДЛЯ СОЮЗУ І УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В БОСТОНІ, УНСОЮЗ — 1977.

I shall cherish it always. At this time I do wish to express my thanks for the lovely gifts presented to me by the various Branches and the District Committee of the UNA.

I attended all the annual meetings of Branch 374 and Branch 307, and the annual scholarship dances of Branch 238 held at St. Andrew's Ukrainian Orthodox Church hall, and assisted in the presentation of the awards to the college student members of the Branch. It is commendable, indeed, that Branch 238, the largest branch in Massachusetts, puts forth so much effort each year to award scholarships to its young members.

In 1975, I represented the UNA on the occasion of the 25th anniversary of the ordination of the Very Rev. Myron Pacholok to the priesthood of the Ukrainian Orthodox Church, and was very pleased to present a gift of the Ukrainian encyclopaedia on behalf of the UNA to commemorate this occasion.

On April 4, 1976, I attended a regional committee meeting in Woonsocket, R.I. While the state of Rhode Island is the smallest in the union, the District Committee encompasses many members, and the spirit of the officers and members of these Branches is quite inspiring.

During these past four years I was delegated to represent the UNA in the New England Fraternal Congress. As its past president and as its chairman of the fraternal committee, I attended the annual meetings held in November of each year in Boston, and the flag day exercises held in June of 1974 and 1977 in Woonsocket, R.I., and in June of 1976 in Buzzards Bay, Mass.

I was instrumental in securing the participation of the children of the Ukrainian Saturday School in the poster contest on the theme "Religious Freedom". The Ukrainian children's art work was interesting because it showed our old wooden Ukrainian churches, our madonnas dressed in Ukrainian clothing, children crying because church doors were closed, etc. These were on display during the annual meeting. Mary Didiuk, daughter of Dr. and Mrs. John Didiuk, was one of the winners.

In September of 1977, I invited the executive board members of the New England Fraternal Congress to Soyuzivka for a weekend to see "Fraternalism in Action". They were extremely pleased with the hospitality rendered to them by manager Walter Kwas. They could not understand how our organization could provide so much for its members.

In October of 1975, I was one of two people chosen by the New England Fraternal Congress to represent the Congress at a hearing held by the Massachusetts Insurance Commissioner in opposition to proposed rules to be promulgated by the Department of Insurance which would have required audits to be made by Massachusetts certified public accountants, the cost to be borne by the individual societies. I attended several meetings of the Congress on this subject and made a presentation on behalf of the Congress and on behalf of the UNA before the Commissioner. The efforts of the New England Fraternal Congress, the National Fraternal Congress, and various fraternal societies met with some success in that the proposed regulations were not implemented.

I was very active in the Ukrainian ccommunity. I helped in the formation of the Ukrainian Fraternal Federal Credit Union of Boston and served as a director on its executive board and as its attorney. It is expected that this organization will be helpful in fostering membership in the Ukrainian fraternal organizations in Boston because one of the requirements of membership in the Credit Union is membership in a Ukrainian fraternal society.

I attended all the Ukrainian flag-raising ceremonies at Boston city hall on Ukrainian Independence Day, and was active politically as a Ukrainian.

I was chairman of the public relations and publications committee of the Massachusetts Ukrainian Committee for the Bicentennial and was greatly involved in all phases of the Ukrainian programs in the State House of the Commonwealth, in the city hall in Boston, in various exhibits throughout the city, and the concerts held in John Hancock Hall. As chairman of the publications committee, I spent a great deal of time in the preparation for publication of a brochure including articles by several authors on the history of Ukraine, "Facts on Ukraine," "History of Ukrainians in Boston and in Massachusetts," and the history of the Harvard Ukrainian Research Institute.

At this time I wish to express my thanks to all the officers of the Branches in Boston and Salem for their cooperation in all our endeavors, and especially to the Very Rev. Peter Ohirko, pastor of the Ukrainian Catholic Church of Christ the King, the Very Rev. Myron Pacholok, pastor of St. Andrew's Ukrainian Orthodox Church and the committees of both churches for their wholehearted cooperation in allowing the use of their facilities for UNA meetings and functions.

I extend my best wishes for a successful convention and hope that we can find time to give much consideration to our youth, for it is upon them we must depend to carry out the great work begun by our pioneers.

Головна радна УНСоюзу д-р Анна Чопик додає до свого друкованого звіту наступне:

Тому, що її звіт є друкований по-англійськи, то вона резюме того звіту подасть українською мовою. Вона є головою Окружного Комітету. Округа минулого року виконала в 100 відсотків плян, поданий Головною Канцелярією, щодо приєднання нових членів. Минулих років була діяльна в пресовому комітеті і комітеті публічних зв'язків з нагоди 200-ліття Америки та 100-ліття нашого поселення, як також в публікації книжки про українців Америки. Успішно заступала УНСоюз і братські організації перед „Іншуранс Комішинер оф Массачусетс" в справах правних приписів і нових постанов про забезпечення. Брала чинну участь у Вашінгтоні у програмі оборони українців, яких в'язнять у Совєтському Союзі. Працювала у Статутовій комісії УНСоюзу.

Звіт головного радного інж. Мирослава Кальби

Дозвольте мені, достойні делеґатки і делеґати попередньої 28-ої Конвенції УНСоюзу скласти Вам найщирішу подяку за вияв довір'я до мене, переобравши мене головним радним, усім нам дорогого нашого Батька Союзу. Приємно мені сьогодні знову стати перед Вами із відкритим лицем, та запевнити Вас, що довір'я Вашого я не надужив та обов'язки свої виконував по моїм найкращим спроможностям, виключно керуючись добром нашого членства, та ростом нашого Батька Союзу, про що Ви мали нагоду переконатись із моїх звітів із річних засідань Головного Уряду, чи участи в них.

Та, на жаль, як головний радний багато я не міг зробити, тому що радні не мають жадної екзекутиви. Вони є лише на те, щоби радити над добром нашої установи, виносити певні резолюції чи рекомендації, які, на жаль, Головна Екзекутива іґнорувала та майже зі засади не виконувала, головно в організаційному відділі, який є найважливішим і який повинен бути серцем нашого УНСоюзу; в Комісії цього відділу я працював як заступник голови, про що Ви можете переконатись із звітів Головної Контрольної Комісії. Виглядає, немов би комусь залежало на тому, щоби ми замість рости, маліли. Дивлячись на ці справи ми били „на сполох", бачучи, що нам грозить катастрофа, що, зрештою, на одних Річних Нарадах заявив головний предсідник сказавши, що „ми втрачаємо ґрунт під ногами в наслідок поганих метод діяння", але не зроблено жадних заходів, щоби тому зарадити.

Замість поширити стан обласних організаторів, зліквідовано ще і тих, які були та з праці яких Союз зростав. Не поширено складу Організаційного Відділу чи редакційного складу в „Свободі", хоча на кожних Річних наших нарадах ми клали найбільший натиск на ті самі недоліки. Не дано можливостей на безпосередній живий контакт із Відділами та членством, не маючи можливости їх відвідувати, оживлювати та збільшувати. Чи брак живих контактів не спричинює застою праці по Відділах? Чи це не одна з причин спадку нашого членства? А вже спеціяльне наставлення, декого із Екзекутиви, виявилось щодо моєї особи та наших Союзових Відділів, розкинених по просторах Центральної та Західньої Америки. Як у попередній каденції, я мав можливість відвідувати повищі Відділи, тоді я їх оживив, поважно підніс стан їх членства, так цієї каденції, не дано мені можливости відвідати хоча б одного із тих Відділів, навіть у такому випадку, коли я усе придбав та приготовив до створення нового молодечого Відділу у сусідній Арізоні. Не дано мені можливости там поїхати на два дні та оформити новий Відділ; на це я не одержав дозволу від Екзекутиви.

Коли згідно із ухвалами Головного Уряду, мені припадало репрезентувати наш УНСоюз, мою особу поминено, заступаючи іншим членом Головного Уряду, навіть мене про це не повідомивши.

Щороку відбувались З'їзди по всіх Округах, із виступами по двох-трьох членів із Головного Уряду, лише одиноку мою Центральну Округу, головою якої я є, кожноразово пропускано, тому такого З'їзду вона не могла відбути.

Рівнож на щорічних З'їздах Голів Округ, бракувало лише мене, бо Екзекутива мене повідомляла, щоби я не приїздив

А все вийшло із-за цього, що я стало не погоджувався з існуючим станом у нашій установі та постійно мав відвагу виступати в обороні правопорядку, тобто придержуватися наших статутових братніх зобов'язань, національних обов'язків, в бажанні затримати національне обличчя.

Крім обов'язків головного радного, я виконував обов'язки секретаря мого 226-го Відділу, який щорічно зростав у членстві. Рівнож беру активну участь як у громадському так і політичному українському й американському житті.

Тому я звертаюсь до Вас Шановні Делеґатки і Делеґати 29-ої Конвенції УНСоюзу, щоби Ви застановились над певними пропозиціями, які хочу Вам представити, та постарались перепровадити їх як резолюції, чи певні зміни у статуті на цій Конвенції для добра Нашого Батька Союзу.

1. Протоколи із Конвенції чи Річних Нарад появляються з великим запізненням. На кожних Річних Нарадах я підносив ту справу та, на жаль, без успіху. На останніх Річних Нарадах головний предсідник заявив, що повний протокол ми друкуємо до кінця жовтня, тимчасом ми — свідки, що він друкувався в березні ц. р. Тому потрібно схвалити резолюцію, щоби повні протоколи друкувалися не пізніше як три місяці після Річних Нарад, а п'ять місяців після Конвенції.

2. Статутово надати більшого екзекутивного права головним радним.

3. Ясно окреслити статутово, хто має займати опорожнене місце в Головному Уряді, через що у минулому ми мали чимало непорозумінь та клопотів.

4. Пристосувати Правильник Відділів УНС до теперішніх умов. У минулому наші Відділи в більшості керували громадським життям, тому були більш активними та живими. Сьогодні майже в цілості обмежуємось лише до справ забезпеченевих, до збірки вкладок, через що на Річних Зборах по малих Відділах часто немає кворум, щоби відбути Збори чи вибрати управу.

5. Області оформити статутово та подати їм певне екзекутивне право в їх Областях.

6. Головна Екзекутива мусить відбувати свої засідання принаменше один раз на місяць, що в минулому зовсім занехаяна.

7. Контролі повинен перепроваджувати не один член Головної Контрольної Комісії, а щонаймні два члени, а також кожноразово Відділ не повинні контролювати ті самі контролери, але потрібно запровадити ротаційну систему.

8. Устійнити санкції для Головної Екзекутиви за невиконування схвалюваних резолюцій.

9. І нарешті, раз назавжди мусимо викорінити із нашої Екзекутиви всякого роду особисті амбіції, симпатії чи антипатії та поважно застановитися над існуючим станом, та проаналізувавши його, чимскоріше впровадити всі ті зміни, які мали б поправити існуючий стан, бо час працює нам лише на шкоду. Тож усі спільно докладім максимум старань та доброї волі для покращання стану та розбудови Нашого Батька Союзу.

Головний радний УНСоюзу інж. Мирослав Кальба до друкованого звіту додає, що він є 28 літ секретарем Відділу, який розбудував, приєднуючи рік-річно бодай 10 членів. Він є головою Округи, яка виконує плян приєднування нових членів річно понад 75 відсотків квоти. Як головний радний, працював у найважливішій Комісії, а це Організаційний. На жаль, рекомендації Організаційної Комісії не були виконувані. Не було живого зв'язку з нашими Відділами, себто безпосередніх зустрічів з членством. Не мав можности поїхати до Аризони, де приготовив проспект для приєднання 14-ох молодих людей, бо — по думці Централі — це спричинило б багато витрат, але, на його думку, ця відмова була тому, що він не погоджувався зі станом і відносинами, які заіснували у нашій Централі. На його думку, УНСоюз не має бути комерційною установою, але в першу чергу служити нашій спільноті.

Звіт головної радної Теклі Мороз

Маю велику честь і приємність звітувати перший раз перед Світлою 29 Конвенцією Українського Народного Союзу на пості головної радної — найбільшої української забезпеченевої й братсько - допомогової організації в діяспорі — УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, який є гордістю всіх нас українців.

В першу чергу складаю щиру подяку шановним делеґаткам і делеґатам 28-ої Конвенції у Філядельфії за довірені мені обов'язки в Головному Уряду УНСоюзу. Мій звіт відноситься виключно до моєї союзової діяльности, хоча крім того я виконувала ряд різних суспільно-громадських праць, а головно в українському шкільництві.

Свою союзову діяльність я започаткувала в 1966 р. — вкоротці по приїзді з Европи до Канади, тобто тоді, коли я тільки стала членкою УНСоюзу і того ж самого року я прийняла секретарство 465-го Відділу в Ляшіні. І хоча тоді, я ще не мала широкої знайомости з місцевим населенням, все ж таки вже від самих початків я приєднувала до Союзу нових членів.

Крім того вісім років я була секретаркою Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Монтреалі (1967-1975), а рік пізніше я стала головою Окружного Комітету, перебравши ті обов'язки від колишнього головного радного й довголітнього голови Округи п. Д. Попадинця, щого ми вибрали на почесного голову Округи за його заслужену союзову працю.

Велике признання належиться рівнож п. О. Дячишин — голові 465 Відділу й заступникові голови Окружного Комітету в Монтреалі за активну співпрацю для добра УНСоюзу, а головно за рекляму про УНС, які він, як технічний працівник — друкар, кожноразово поміщує на перших сторінках Монтреальського бюлетеня, який виходить від місцевого Відділу КУК.

Розуміючи вагу організаційної ділянки, я не лише сама організувала членів, але заохочувала й інших в Окрузі до активної співпраці й часто уділювала їм практичні поради.

Слід згадати ще й те, що моє головство випало в трудний час, тоді, коли квебекська провінція переходила великі зміни в провінційному уряді з приходом до влади французької партії „Квібеква", яка стримить до самос-

тійности Квебеку, що й чимало заважило на будь-якій суспільно-громадській праці всіх етнічних груп у тій провінції.

Якщо Монтреальська Округа виконала намічений організаційний плян на 80%, то це заслуга наших секретарів, а головно пань і відділових урядовців та їхньої союзової амбіції, Канада бо в останніх роках не мала ні одного обласного чи постійного організатора.

До успішньої організаційної співпраці в Монтреальській Окрузі включилось усіх вісім Відділів, а саме: 434 — п-і Олександра Дольницька, 448 — п-і Оля Плешкевич, 465 — Текля Мороз, 471 — проф. М. Андрухів, 478 — панна Віра Баніт, 474 — п-і Дарія Манило, 475 — п. П. Кірик і 492 — п-і Марія Юзик. Крім того я брала два рази участь у З'їзді Голів Округ.

Як головна радна — я кожного року брала участь у засіданні Головного Уряду та була членом різних Комісій, як: Організаційна, Спортова, Жіночих справ і Канадського Представництва.

У березні 1975 р. я брала участь у зборах Торонтської й Ніягарської Округ УНСоюзу, як рівнож брала участь у всіх засіданнях Канадського Представництва, що його очолював сенатор Павло Юзик та була секретаркою Представництва. 10-го вересня 1977 р. я була присутня на відкритті нової союзової канцелярії в Торонто.

Канадське членство вдоволене з того, що відновлено Канадську Канцелярію, але шкода, що це сталось щойно недавно, бо на тім потерпіла організаційна союзова праця Канади.

Я репрезентувала УНС рівнож на різних церковних й суспільно-громадських імпрезах у Монтреальській Окрузі.

Як членка Жіночої Комісії я брала активну участь під час відслонення погруддя Лесі Українки на Союзівці, що відбулось у жовтні 1976 р. і на цю нагоду я підготовила мистецьку точку з учениками Курсів Українознавства в Ляшіні (Монтреаль).

Як членка Спортової Комісії я подбала про те, щоби під час Олімпійських Світових Ігрищ, які з черги відбулись у Монтреалі в 1976 р. була участь УНСоюзу, головно для цілей пропаґандивних.

Крім того я кожного року старалась сама приєднувати до УНС щонайменше 25 нових членів. На заході Канади в Едмонтоні (Альберта) я заложила новий союзовий Відділ.

Мої спостереження, думки і внески

1. Вишколити бодай 10 фахових організаторів для Америки й Канади, які ввесь час були б в терені і відплатно до життьових вимог їх оплачувати. Канада, а головно Захід Канади має великі організаційні об'єкти, тільки там потрібно добрих організаторів, які ввесь час втримували б зв'язки з місцевим населенням і пропаґували б ідею УНС, бож для більшости тамошнього населення УНС — незнаний.

22. Впровадити до членських аплікацій ще одну точку запитника відносно дивіденди: чи член бажає її кожного року отримувати, чи бажає залишати її до кінця зрілости грамоти і опроцентовувати її, що й сприятиме значно в забезпеченні членів на більші суми, а головно наших професіоналістів і підприємців.

3. Секретарську й організаційну квартальну винагороду виплачувати не пізніше, як в половині кожного четвертого місяця.

4. Оформити статутово Окружні Комітети й забезпечити їх бодай найменшим бюджетом на адміністраційні видатки.

5. За кожного новозорганізованого члена в Окрузі виплачувати по одному долярові Окружним Комітетам і більше за виконання організаційного пляну на 75 чи 100 відсотків.

На закінчення свого звіту складаю щиру подяку всім моїм союзовим співпрацівникам: відділовим, окружним і членам Головного Уряду УНСоюзу за дружню співпрацю!

Перед Українським Народним Союзом стоять великі обов'язки, але і не менші можливості: лише треба їх, як слід, використати і подбати про те, щоб УНСоюз збудував таку фінансову базу, яка була б твердим підложжям у відродженні нашої Державности, та, щоб його 100-літній ювілей ми відзначили разом з нашими сестрами й братами на нашій квітучій, всім нам дорогій Батьківщині — Україні!

СОЮЗ

Союзе! — наш рідний єдиний!
Ти — надіє, майбутність одна!
Ти — мозольна вкраїнська надбудово
На скитальщині нашого буття!

Ми є горді за тебе наш Батьку,
Що зумів ти нас поєднать,
Що зумів ти, бодай на чужині
Цю заморську твердиню збудувать.

У пошані основоположникам
— Нашим піонерів дорогих:
Похилім наші голови низько
Й помолімся щиро за них!

Т. Мороз

Головна радна УНСоюзу Текля Мороз до друкованого звіту додає:

Вона вдоволена, що може працювати в УНСоюзі для рідного народу. У звітовому часі, як головна радна, працювала в комісіях: спортовій, організаційній і канадських справ. Репрезентувала УНСоюз у різних громадських і церковних імпрезах. Перед нами завдання збільшити членство у Союзі. Для того треба організаторів. У Канаді є великі можливості, але там союзову працю треба поставити на високому рівні. Канадська канцелярія не проявляла діяльності.

Звіт головного радного Євгена Репети

На вступі цього звіту бажаю скласти подяку делеґатам 28-ої Конвенції Українського Народного Союзу за довір'я, яким вони мене наділили, вибравши вдруге головним радним УНС. Щоб оправдати їхнє довір'я я старався якнайкраще, в міру моїх сил, заступати інтереси і бажання всього членства УНС у Головному Уряді.

Головним об'єктом мого зацікавлення в УНС була організаційна ділянка, в якій я маю досвід і знання. Організація нових членів чи інакше продаж нашого забезпечення — це головне завдання УНС і від правильного функціонування цілого організаційного апарату (секретарів і організаторів) залежить тепер і залежатиме у майбутньому розвиток нашої установи. І тому в центрі нашої уваги мусить постійно бути секретар і організатор. Належне розуміння ролі секретаря чи організатора в нашій системі, належна увага до його зусиль і труднощів, допомога і заохота для нього у продажу нашого товару і перш усього справедлива винагорода за його труд мусять бути постійною турботою головного Уряду УНС. Саме для того я і вибрав Організаційну Комісію у Головному Уряді, щоб вищі наведені мої погляди належно захищати і ставити на денний порядок нарад річного засідання Головного Уряду УНС у формі резолюцій чи рекомендацій. Припускаю, що делеґати читали протоколи з нарад річних засідань і мали виробити свою думку про те, чи правильно я заступав їх на форумі Головного Уряду, дивлячись на це все і оцінити мою працю.

Крім моєї участи у річних нарадах я виконував такі завдання:

1. Брав участь у річних і організаційних зборах Детройтської Округи, як також у засіданнях комітету цієї Округи.

2. Кожного року був делеґований Головним Екзекутивним Комітетом на Мічіґенський Конґрес Братських Союзів.

3. Виконував обов'язки голови 146-го Відділу УНС, що втішається своїм добрим і відданим секретарем Григорієм Корбяком.

4. Заступав УНС на ґрадуаційних церемоніях Української Вищої Школи при Католицькій Церкві Непорочного Зачаття у Гемтремку, під час яких вручав стипендії від УНС кращим випускникам тієї школи. Складав привіти і вручав нагороди учням Українознавчих Шкіл при УККА і Української Православної Церкви св. Покрови в Детройті.

5. Поза союзовою працею я виконую обов'язки фінансового референта Будівельного Комітету Українського Культурного Центру у Детройті.

6. Моєю щоденною заробітковою працею є керівництво Українською Кредитовою Спілкою „Будучність" у Детройті.

Мої поради

1. Нав'язати тісніший зв'язок із нашому кредитівками в окремих місцевостях. Перевірити можливості продажу деяких родів забезпечення через кредитівки. Заохочувати членів УНС платити свої вкладки на рахунки своїх Відділів у кредитівках.

2. Іти громадам назустріч у будовах громадських центрів і закликати, а то й допомогти Відділам ставати членами таких центрів. Доля наших громад є тісно пов'язана з долею нашої установи.

3. Посилити інформаційну працю про УНС серед молодих людей. Люди середнього і молодшого віку повинні бути постійно інформовані про УНС, якщо ми хочемо бачити їх членами УНС.

4. Сприяти, а то і самим ініціювати різні культурно-мистецькі і спортові конкурси молоді.

5. Перевірити можливості створення поважного культурного фонду для вдержання і розвитку наших культурних надбань у ЗСА і Канаді.

6. Вжити всіх можливих заходів для об'єднання з іншими нашими братськими союзами, що у висліді дало б кращу і дешевшу обслугу для наших людей, поставило б на вищий рівень нашу пресу і видавничу діяльність, поважно скоротило б адміністративні видатки і коштом заощаджених грошей посилило б організаційну працю.

Головний радний УНСоюзу Євген Репета у доповненні до свого звіту додає:

Головним завданням УНСоюзу є приєднувати членів. Для тієї цілі Союз має дуже добрий апарат, але поважним недоліком того є, що вік наших секретарів у пересічі виносить 62 роки. Треба конче приєднувати до праці молодших. Недоліком є, що члени не цікавляться своїми Відділами, немає охочих перебрати обов'язки секретарів Відділів. Стейтові Уряди вводять щораз то нові приписи про забезпечення й вимагають від організаторів спеціяльних іспитів. Зауважується постійний спад числа членів. Щоб запобігти тому, ми повинні збільшити число обласних організаторів, вишколювати місцевих і заохочувати до праці. Є також друга можливість це — залишити за секретарями лиш громадську працю, а вкладки пересилати прямо до Централі й заанґажувати до організаційної праці професійних організаторів. В Екзекутиві не можуть бути ніякі конфлікти, непорозуміння, але творча атмосфера, вільна ініціятива кожного урядовця Екзекутиви, братерство, толеранція до поглядів других осіб, пошанування людських прав і гідности. Усунути недоліки є нашим завданням, щоб забезпечити прогрес нашої Установи.

Д-р Ярослав Падох передав дальше ведення нарад першому заступникові предсідника Леонідові Філеві, який з черги до звіту попросив Володимира Запаранюка.

Звіт головного радного Володимира Запаранюка

Оце втрете приходиться мені складати звіт перед світлою Конвенцією, а сьомий черговий раз бути учасником Конвенції. В короткому звіті важко описати подробиці пророблені праці на протязі останніх чотирьох років.

У звітовому часі, я брав участь у всіх засіданнях головного уряду УНСоюзу, складав на них звіти із своєї діяльности та брав участь в нарадах і дискусіях. Був членом Організаційної і Спортової комісій при головному уряді.

Як відпоручник Головної Екзекутиви, я відбув поїздки до таких Округ: Боффало — 1 раз, Трой — 4 рази, Сиракюзи - Ютика — 6 разів. З невідомих причин не допущено мене до Рочестерської Округи, помимо того, що названа Округа належить до мого терену.

Відвідував на власну руку занедбані Відділи, що принесло добрі успіхи. Сиракюзко-Ютицька Округа, в останні роки здобула бонуси за приєднаних нових членів. В останньому році Округа виконала 90% призначеної квоти.

Крім сказаного, я виконував функцік фінансового секретаря у 484 Відділі в Ютиці. На протязі звітового часу, я зорганізував 54 нові члени. Побіч зайняття у 484-му Відділі УНСоюзу не можна було оминути й суспільно-громадської та церковної праці, яка з уваги на характер нашої організації належить до дуже важливих.

Моя праця залежала від головного предсідника п. И. Лисогора. Все залежало від його доброї волі, що до певної міри зв'язувало руки, а головно, в моєму терені. Коли пишу про терен, маю на увазі горішній Нюйоркський стейт, де я постійно перебуваю. В терен мені доручалося їхати, тільки тоді, коли члени Головної Екзекутиви не мали охоти їхати задля погоди, в дану місцевість, або були перешкоджені.

Все таки на протязі чотирьох років, я мав добрі успіхи, але й розчарування з приводу розбіжностей поміж головним предсідником і Головним Урядом та вкінці із головним редактором „Свободи" п. Антоном Драганом. Його беззаконний „подвиг" із Альманахом УНС на 1978 рік, є найбільш наявним доказом нетолерантности супроти статуту УНСоюзу і невиконання постанов Конвенцій та постанов з річних нарад Головного Уряду.

Все те взявши разом, відбилось на престижеві УНСоюзу.

На цьому місці дозволю собі подякувати всім тим делеґатам, які вибрали мене головним радним на останніх трьох Конвенціях: 26-та в Чікаґо, 27-ма в Клівленді та 28-ма в Філядельфії. Вірю, що я виконував із совістю й відданістю покладені на мене обов'язки. Союзове добро було дороговказом для моєї останньої чотирилітньої та загалом дванадцятьлітньої праці на пості головного радного.

Одночасно дозволю собі подякувати всім тим, знаним і незнаним, щирим працівникам на тернистій ниві УНСоюзу, які зі мною співпрацювали, коли я займав пост головного радного.

З глибокою вірою в Бога й наш поневолений, але нескорений Народ йдімо непохитно вперед до кращого завтра.

Головний радний Володимир Запаранюк до надрукованого звіту додає:

У звітовому часі виконував обов'язки головного радного. З доручення Екзекутиви опікувався Округами: Боффало, Рочестер, Ютика-Сиракюзи і Трой. Ці Округи успішно працювали, бо назначену квоту для приєднання членів виконали 90 відс. Він є секретарем Відділу, що вимагає багато праці. Приєднав у звітовому часі 60 членів.

Звіт головного радного Андрія Джули

Before beginning my report, I wish to express my sincere thanks to the delegates of the 28th Convention of the Ukrainian National Association for their faith in electing me to serve a sixth term as Supreme Advisor. I appreciate this honor and have tried to serve the Ukrainian National Association to the best of my ability.

We look back with pride at the completion of our new building and its complete occupancy. This should be a tremendous incentive to our future growth.

During the past four years I have attended all the Supreme Assembly meetings and have taken part in all of its discussions and at all times have voted on all questions pertaining to the good of the organization and its members.

As national sports chairman, I wish to state that our annual bowling tournaments have been very successful. Our 10th national tournament was held in Derry, Pa., and, with the efforts of the local committee, was a great event. The 1976 tournament was held in Chicago, Ill., and with the cooperation of the Chicago Committee and its team participation, surpassed the previous tournament. At the 12th tournament all records were broken as regards individual and team entries. Our 13th tournament will be held in Warren, Mich., a suburb of Detroit, Mich., immediately following our convention. In October 1977, I flew to Warren where, with the committee, we completed plans for the site and housing for the bowling participants.

In 1976, during the annual meeting of western Pennsylvania District, I was elected to serve as its chairman. I believe it was a productive year in organizing new members. For the year the area was successful in fulfilling 76 percent of its quota (138 new members). The 1977 annual meeting was held in Aliquippa and I wish to report that the campaign results surpassed previous achievement. We did not attain the 100 percent goal, but we did organize 92 percent of our quota or 175 new members.

At the 1976 annual Supreme Assembly sessions, the city which bid for the 29th Convention asked to be released from this obligation. Since Pittsburgh has not hosted a convention since 1946, the Supreme Assembly voted this great task to us in Pittsburgh. Upon returning home, I immediately set the wheels in motion for our 29th Convention. Contact was made with all hotels in downtown Pittsburgh. Our Supreme President Joseph Lesawyer flew to Pittsburgh on August 4 and together we visited each hotel, along with Walter Baker of the Pittsburgh Convention Bureau. On August 23 a decision was made to have the Hilton Hotel host our Convention. After many meetings with the management we finalized an agreement on October 22, 1976. Our first meeting was held on November 27, 1977, with Mr. Lesawyer present, at which time committees were appointed. The second meeting was held on January 29, 1978, with Dr. John Flis present, at which time progress reports were given. On February 26, 1978, a meeting was held where all details were finalized.

On August 28, 1976, an organizational meeting was held at the Hilton Hotel with Dr. Flis present.

In conjunction with the annual sessions of the Pennsylvania Fraternal Congress, held at the William Penn Hotel, Supreme Organizer Stefan Hawrysz held a seminar with the District secretaries about our new Juvenile Certificate TP-65. During the Fraternal Congress sessions, Mr. Hawrysz was elected to serve on its executive board.

I traveled to Johnstown, Pa., after the July flood to take an inventory of the damages incurred by our members living there. After making my report to the Home Office, Mr. Hawrysz, upon a directive of the Executive Committee, brought $6,400 in assistance to our members who suffered great losses to their homes and assets.

I am pleased to announce that after our local county elections held on November 8, 1977, a member of my Branch, District Attorney of Beaver County, Joseph S. Walko, was elected to serve a ten-year term as Common Pleas Judge of Beaver County.

I would at this time like to express my thanks to the management of the Hilton Hotel and also the Pittsburgh Convention Bureau for all the courtesies and cooperation which they extended to me in organizing this convention. Most of all my thanks to all the members of our great organization who gave their time and talents serving on the various committees. To all of our delegates and their guests and members of our Supreme Assembly—I wish you a most happy week in our city of Pittsburgh.

Головний радний Андрій Джула до надрукованого звіту додає:

Як головний радний працював в різних Комісіях. Опікувався й допомагав в Окрузі приєднувати членів. Округа виконувала назначену квоту приєднування членів від 75-92 відсотка в поодиноких роках. Є він секретарем Відділу, який у звітовому часі придбав 125 нових членів.

Провід нарад перебрав знову предсідник Конвенції д-р Ярослав Падох і до звіту попросив головного радного Івана Одежинського.

[Продовження буде]

Заклик до колишніх учениць гімназії СС Василіянок у Львові

Праця над остаточним зредаґуванням „Пропам'ятної книги" гімназії СС Василіянок у Львові зближається до кінця. При Божій допомозі матимемо видруковану книжку восені 1979 року на наш ювілейний з'їзд у річницю трьох знаменних дат, а це: 65-річчя першої матури, 40-річчя останньої матури і 15-річчя нашого першого з'їзду на Союзівці в 1964 році.

Редакційна колеґія та Діловий Комітет докладають усіх зусиль, щоб наші мрії скоро сповнилися. Щедрість пожертв на видавничий фонд учасниць першого з'їзду, пожертви на „Пропам'ятну книгу", як відгук у пресі і зібрані під час зустрічі „василіянок" у рамках з'їзду Академічної гімназії цього року на Союзівці дають нам підставовий фонд започаткувати друк книги. Та це ще далеко не вистачить для покриття коштів видання книги в цілості. З тією метою розділено працю поміж комітетом і зв'язковими, гарячими ентузіястками появи книги. Охоче зголосилися до праці під час зустрічі: Наталка Леонтович Башук, Маля Базюк Скоцень у Канаді, Мирослава Мриц Гук — Клівленд, Наталія Фацієвич Петріна і Фалина Любінецька Кульчицька — Детройт, Лідія Колтунюк Дяченко і Лідія Пашкевич Ганас — Філядельфія, Анна Кобринська і Оля Жарська Дзядів — Ню Йорк, Квітка Хитренька-Стецюк — Ню Джерзі. Хочемо заактивізувати і зв'язкових першого з'їзду: Марію Сенишин Горбань і Марію Прокопович Голод, Зиновію Матійчук Мосійчук — Боффало, Іванну Ференцевич Ґорчинську — Чікаґо, Марту Сидір — Клівленд, Анну Ґоґошу — Коговз, Софію Вергановську-Олесницьку — Мейплвуд, Машу Головко-Логазу — Сиракюзи та Дарію Коверко Конюх — Воррен, Міч. Просимо зголошуватися на зв'язкових товаришок також з інших місцевостей для розшукування колишніх учениць і їхніх точних адрес, щоб жадна „василіянка" не залишилася поза пропам'ятною книгою. У книзі буде список жертводавців. Тому не хочемо поминути вашого прізвища.

Заклик до зв'язкових: Просимо якнайскоріше зібрати прізвища ще незголошених товаришок і їхні точні адреси, виповнити запитники тих, хто ще цього не зробив. Де більше „василіянок" відбути інформативні сходини, щоб зібрати ще різні світлини, як табльо, групи, індивідуальні фотографії тощо, також згадки про перший з'їзд і зустріч на Союзівці, про товариські імпрези. Передбачується передплата на книжку. Покищо ціна не усталена. Для придбання фондів на видання книги запляновано виграш картин наших мистців, які завжди жертвенні для української громади і радо підуть назустріч виданню нашої пропам'ятної книги. Список мистців-жертводавців подамо своєчасно у пресі.

Зібрані анкети просимо посилати на адресу секретарки, мґр Анни Кобринської, а пожертви на адресу референтки фінансів, інж. Лідії Дяченко, або мґр А. Кобринської.

Член Редакційної колеґії та Ділового комітету: голова — д-р Василь Лев, секретарка — мґр Анна Кобринська, референтка фінансів — інж. Лідія Дяченко, мґр Дора рак — референтка преси, референтка світлин — мґр Ольга Дзядів, координаторка — Стефанія Бернадин; Контрольна комісія: мґр Дора Рак, мґр Лідія Ганас, Квітка Стецюк.

Anna Kobrynsky, M. A., 302-304 W. 13 th. St., New York, N. Y. 10014 tel. (212) 929-7622.

Lidia Diachenko, C. E., 815 Grant Rd., Folcroft, Pa. 19032; tel. (215) 586-7689.

проф. В. Лев

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

„СТАНОВИЩЕ" ДО ДВОХ...

(Закінгення зі стор. 2)

туції та міжнародних договорів, як про людські права, тоді наші заходи найдуть піддержку.

Хтось скаже: марні надії! А на „розвал" імперії зброєю краще? В комуністичному світі грядуть зміни, яких тому десяток років ніхто не міг передбачати. Те, що діється нині в Румунії, Польщі, а головно в Китаї, матиме величезний вплив на політику кремлівського режиму. Для нас істотне і найголовніше завдання — припинити русифікацію, щоб зберегти елемент нації, яка виставлена на жахливу небезпеку. Нам треба скоординувати в тому напрямі сили у нутрі країни із потенціялом еміграції. Коли будемо пропагувати відсіля „збройну революцію" й ідею розбиття силою Совєтського Союзу, ніяка співдія, сил внутрішніх і зовнішніх неможлива; а люди в Україні так благають про нашу допомогу. Можемо допомогти їм, коли будемо впевняти їх, що піддержимо їх у готуванні до революційного зриву? Замало нам свідоцтва таких світлих представників революційного руху в Батьківщині, як Плющ і Григоренко, які вказують ним, як маємо в нинішніх умовинах розуміти „боротьбу" за наше визволення?

Я не хочу сказати, що концепція УНР-ОУН(р) нікудишня. Може завтра вона найде своє оправдання. Але вважати її нині одиноко спасенною, як це намагається переконати читача „Свободи" М. Лівицький, неоправдано і невказано. Хоч би як УНР-ОУН(р)-івський табір намагався переконати нас, що його опція політичної акції одинока спасенна і на потребу, є надто багато дуже реалістичних сумнівів проти неї. На мою думку, погляд, висказаний Редакцією „Свободи", після появи „вірую" названих двох шкіл політичної думки, є правильний. Монополю на правду ніхто в нашій ситуації мати не може і не повинен на таке претендувати. У „Становищі" УД-Руху є, без зумніву, багато здорових думок.

БАХТІЯР ПОБОЮЄТЬСЯ...

(Продовження зі стор. 1)

Картера „припинити свою підтримку для Шаха", додаючи, що майбутній уряд Ірану вдержуватиме добрі зв'язки з Америкою тільки під умовою, що „Вашінгтон не втручатиметься у наші внутрішні справи". Як вже інформовано, уряд президента Картера, хоча зацікавлений привернениям стабільности в тій стратегічно важливій країні, кількакратно підкреслював, що не втручатиметься у внутрішні справи Ірану.

У четвер, 11-го січня, державний секретар Сайрус Венс підтвердив, що Шах незабаром виїде з Ірану „на вакації", додаючи, що ЗСА схвалюють це рішення, як теж закликав військовиків і опозиційні кола в Ірані дати цивільному урядові прем'єра Бахтіяра змогу привернути спокій в тій країні. Відповідаючи на запити під час пресової конференції, Венс повідомив, що Шах Паглеві зформує „тимчасову королівську раду", зазначуючи, що це означає, що Шах надалі залишиться конституційним головою держави. Однак, деякі коментатори вказують, що якщо Шах виїде за кордон, то йому буде важко повернутися до Ірану. З уваги на те, урядовці Державного департаменту інформують, що уряд ЗСА нав'язав контакти з чільними іранськими військовиками, стараючись переконати їх, щоб не плянували державного перевороту після виїзду Шаха.

Того самого дня, прем'єр Бахтіяр представив нижчій палаті іранського парляменту свою програму реформ, зазначуючи, що розв'яже таємну поліцію Савак, ступнево зліквідує виїмковий стан в країні, оголосить загальні вибори і звільнить політичних в'язнів. Він повідомив, що того ранку звільнено 868 політв'язнів, а кілька днів раніще — понад 300. Щодо закордонної політики, Бахтіяр наголосив, що Іран підтримуватиме своїх арабських сусідів, зокрема наголосив право палестинських арабів. Іранський прем'єр повідомив, що його країна припинить продаж нафтової ропи Ізраїлеві та Південно - Африканській Республіці.

Відзначення 60-их роковин на Статен Айленді

Наша громада на Статен Айленді, Ню Йорк, 12-го грудня м. р. урочисто відзначила 60-ті роковини.

Улаштував цю імпрезу 105-ий Відділ СУА під проводом Марії Левицької з її співробітницями. Програму цих роковин розпочато „Молитвою" до музики Михайла Гайворонського, що її відспівала Єлена Геймур. Короткою промовою відкрила програму академії Марія Левицька. Змістовну, добре оформлену, святочну промову виголосив мгр Атанас Кобрин. Єлена Геймур мелодійним голосом відспівала декілька пісень, між іншим, „І снилося зночі дівчині", муз. Лева Лепкого, „Ой, у саду", муз. М. Гайворонського, що зібрані прийняли рясними оплесками. Суддя Л. Вербенець розповів свій спогад про „Листопадові роковини в 1928 році у Львові". Степан Хандога відспівав декілька стрілецьких пісень. В. Левінська з гарною дикцією передала поезію О. Олеся „Лебідь".

Завершуючи цю національну імпрезу виступили бандуристи — серед яких можна було зауважити місцевих виконавців — Миколу Заяця і Йвана Гранківського, під проводом Володимира Юркевича, — псевдо — Юра Юрченко. Понеслися тони бандур і співу, що охопили приявних на залі почуттями рідних просторів нашої Землі. Усі пісні, що їх аранжував В. Юркевич, ще й наддатки, як „Їхав стрілець на війноньку", а зокрема „Зажурилась Україна", вислухали приявні з увагою, прийнявши їх бурею оплесків. Від самого початку до хвилини, коли на сцену вийшли новаки з прапором,академія пройшла з успіхом.

-до - рха

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ДАНИЛА ОПИРА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

в неділю, 21 січня 1979 р., о год. 11-ій ранку

в церкві Успення Пресв. Богородиці

в Маямі, Фльорида

Про молитви за спокій душі Покійного просить —

сестра Ольга

Філядельфія відзначає День Українського Політичного В'язня

Філядельфія, Па. (З. Л.). — Кожного року 12-го січня, українські політичні в'язні в совєтських концтаборах проводять цілоденну голодівку, протестуючи проти масових арештів від 1972 року досьогодні. Кожного року всі свідомі українці у вільному світі повинні висловити свою солідарність із українськими дисидентами і політв'язнями та підкреслити, що злочинства совєтського режиму і порушування українських національних і людських прав в Україні не пройдуть без протесту.

Філядельфійський Комітет Оборони Прав Людини в Україні ім. Валентина Мороза закликає українську громаду всякими способами маніфестувати свою солідарність з українськими політв'язнями.

На протязі цілого тижня від 10-го до 17-го січня 1979 року в центрі Філядельфії переїжджатиме з рамени Комітету Мороза вантажне авто з відповідними протестаційними написами, інформуючи через голосники американську публіку про порушування прав людини в Україні.

В п'ятницю 12-го січня ц. р., тут відбувся Молебень зі свічками в церкві Христа Царя при Каюґа і 16-ій вулиці, а також цілоденна голодівка для відмічення цієї важливої дати.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Незабутнього

ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ШВАҐРА і СВАТА

сл. п. о. крилошанина

ГРИГОРІЯ МУЗИЧКИ

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖБИ

в суботу, 20-го січня 1979 року

в Римі, в соборі св. Софії;
в Чікаго, в катедрі св. Миколая;
в манастирі Отців Редемптористів в Йорктоні, Канада;
в Кентоні, Огайо, в церкві св. Миколая, о год. 6 веч.;
в Акроні, Огайо, в церкві св. Духа, о год. 8:30 ранку;
в Пармі, Огайо, в церкві св. Андрея, о год. 8-ій ранку;
в Клівленді, Огайо, в церкві свв. Петра і Павла, о год. 10-ій ранку;
в Ню Йорку, Н. Й., в церкві св. Юра, о год. 7-ій веч.

Про молитви та участь в Св. Літургіях, за спокій душі Покійного просять —

дружина МАРІЯ з Родиною

ЗВІТ ІНВАЛІДСЬКОЇ ЗБІРКИ

В часі похорону

бл. п. сот. д-ра Івана Козака

в дні 30-го грудня 1978 р. в С. Бавнд Бруку, на Стипі, зібрано пожертви на Фонд Українських Інвалідів 570.00 дол. Поіменний список буде оголошений у воякцькім журналі „ВІСТІ КОМБАТАНТА".

Хто хотів би прилучитись до згаданого фонду, прошу присилати свої пожертви на подану адресу: IVAN WYNNYK, 5282 Post Road, New York, N.Y. 10471.

ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Клівленд і околиці!

В неділю, 21 січня 1979 р., о год. 4 по пол.
в залі Середньої Школи св. Йосафата
при 5720 Стейт Ровд, ПАРМА, Огайо

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу
КЛІВЛЕНДСЬКОЇ ОКРУГИ

по участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати наступних Відділів:

18, 50, 71, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240, 251, 291, 295, 328, 334, 336, 346, 358, 364.

У зборах візьмуть участь:

Богдан Футей, голова Контрольної Комісії УНС
Тарас Шмаґала, головний радний УНС
Богдан Дейчаківський, обл. організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Інж. Іван Фур, голова

Інж. Роман Возняк, секретар
Мгр Василь Ліщинецький, касир

Делеґатура і Фундація Українського Вільного Університету в ЗСА

з сумом повідомляють, що 20-го грудня 1978 року, помер у шпиталі Пелгем на Бронксі, Н. Й.

св. п. Д-р МИХАЙЛО ШЛЯХТИЧЕНКО

на 86-му році життя, колишній заслужений секретар Українського Вільного Університету в Празі.

ПАНАХИДУ відправлено в п'ятницю, 22-го грудня 1978 р. в похоронному заведенні „Кук Фюнерал Говм" на Бронксі.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 23-го грудня 1978 р., починаючи з години 9-ої ранку. Покійного похоронено на українському цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Сповіщаючи про це Професуру, Алюмнів УВУ і все Українське Громадянство, Управи Делеґатури і Фундації, складають вислови співчуття і жалю за людину — громадянина хрустального характеру Родині і Приятелям Покійного —

УПРАВИ ДЕЛЕҐАТУРИ і ФУНДАЦІЇ УВУ в ЗСА

СХІДНЬО-ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

висловлює своє глибоке співчуття членові Редакційної Колеґії Інституту

Д-рові РОМАНОВІ ЗАЛУЦЬКОМУ та всій Його Родині

з приводу відходу з цього світу Його Дружини

бл. п. Лідії з дому **Залізняк**

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕҐІЯ і ДИРЕКЦІЯ ІНСТИТУТУ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Незабутнього

МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ

бл. п.

МИХАЙЛА ЖОВНІРА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Юра при 7-ій вул. **в Ню Йорку, Н. Й.**

у вівторок, 16 січня 1978 р., о год. 8:30 ранку

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

РОДИНА

У цей Різдвяний час — вже четверті болючі Роковини — наш Дорогий Тато —

Ред. ПЕТРО САГАЙДАЧНИЙ

НАШИМИ СЕРЦЯМИ,
НАШИМИ ДУМКАМИ,
НАШИМИ РУКАМИ

вітає свою улюблену Україну і всіх Її Друзів у світі.

Христос Родився!

Славімо Його у Новому Році!

ДРУЖИНА, ДОНЯ і СИН

Дня 28-го листопада 1978 року, помер в 77-му році життя, в Сан Пауло, Бразилія, Дорогий нам МУЖ, БРАТ, СТРИЙКО та ДРУГ

бл. п. інженер металюрґ

ТОМА СКУЛЬСЬКИЙ

Небіщик брав участь у Визвольних Змаганнях в Галичині, де здобув рангу поручника при УГА і УСС. Через переслідування поляками еміґрував до Бразилії в 1935 році, де дальше організував наші установи церковні та громадські. Більшість часу перевів в полудневій Бразилії при копальнях олова і викладаючи на університеті.

Помер по дуже тяжкій недузі оставляючи:
дружину — ОЛЬГУ (з БАРАНОВСЬКИХ)
братів — інж. ВОЛОДИМИРА і д-ра ЮЛІЯНА ЛЬВА
сестру — МАРІЮ ТЕОФІЛЮ ЯНІШЕВСЬКУ
братанка — АНДРОНІКА СКУЛЬСЬКОГО з дружиною ОКСАНОЮ (з МАҐОЦЬКИХ) та синами: МИРОНОМ, ЮРІЄМ, МАРКОМ

Хай друга батьківщина, бразилійська земля, прийме Його до свого лона і буде Йому легкою.

Просимо про молитви.

„Думка" в концерті колядок і щедрівок

Мимо шляхетности і гідного найвищої похвали задуму нюйоркського мішаного хору „Думки" разом із „Молодою думкою", дати в святкову пору, 9-го грудня м. р. у великій залі Гантер коледжу, самостійний концерт колядок та щедрівок, всі знаки на небі і на землі не зовсім сприяли, на жаль цьому плянові. Поперше: влаштовувати довший себто ціловечірній виступ, зараз таки по грандіознім концерті 3-го СКВУ, та беручи рівночасно під увагу музично-концертову безпристрасність нашої публіки, було кроком до невідкличної більшої чи меншої поразки. А змінити цей замір було майже неможливо, бо заля була законтрактована давнім-давно. Подруге: цілий день і ніч лляв дощ, так що ні люди з провінції, ні навіть діти, члени хору, не мали змоги дістатись до Ню Йорку на виступ. Потретє: концерт не був ще належно підготований. З цього повинна була собі здавати справу управа хору, а передусім дириґент Семен Комірний. Навіть якщо й існує безперечне оправдання, що приготовляючись на імпрезу СКВУ, мало часу залишалось на проби власного концерту, проте самостійний виступ, це такий вагомий крок, що належало все поставити на одну карту і таки опанувати прикладно репертуар програми. Або... відкласти концерт на іншу дату, іншу залю. Почетверте: навіть дириґент „Молодої думки", Ст. Косів, поїхав деінде на виступ і треба було конче знайти якогось заступника-дириґента. І поп'яте: в різдвяний час уже краще давати концерти по Різдві, бо тоді люди не мають уже святочних клопотів і біганини. Отже всі ці чинники мусіли вплинути на обставину, що концерт „Думки" не міг випасти занадто успішно.

Хор на сцені зарепрезентувався корисно і зробив гарне враження. Жінки хизувались новими і ефектовними сукнями червоно-коричневої барви зі золотими облямівками. Чоловіки знову в чорних смокінґах і замість чорними були якби заквітчані бордовими чи темно-червоними метеликами. Жіночі сукні подобались тільки щодо ширини і форми золотих обвідок, має дехто застереження, буцім то вони нагадували радше прикраси на ялинку. Коротко: може дещо забагато золота. Уставка на сцені малими групками: тут дві дівчини, там — три хлопці і знову подібне цьому, а ля на американському телебаченні непохвальне, бо голосово навіть шкідливе. Зате уставку: всі жінки всередині, а чоловіки по боках можна сприйняти.

Програма концерту підібрана зовсім добре. Очевидно, що в укладі наслідства пісень, відділяти речі Стеценка іншими композиторами, мало доцільне. Виступ започатковано відомим: „Добрий вечір тобі" (ар. Стеценко) бездоганно. Аж тут зненацька вибігла на сцену наша славетна дітвора з „Молодої думки". Розставлено їх на великому просторі не зовсім практично, бо вшир цілої сцени. Не могли себе горопахи ні бачити, ні чути. А ще до цього не було їхнього дириґента. Бо заступника знайдено в особі відомого вчителя гри на фортепіяні, Олега Левицького. І він, надто рухливо диригував, однак дав собі раду. Співали діти свої відомі вже речі такі, як: „У різдво", „Небо і земля", „Ялинка". Спів їхній, хоч і не міг випасти могутньо, бож скільки то їх бракувало через негоду, проте звучав напрочуд чисто. І це саме було чудове. Воно здивувало і заімпонувало. Тільки дещо з нових пісень придалося б. Марта Мачай акомпаньювала їм знаменито.

Вілтак мішана „Думка" проспівала більшу низку колядок і щедрівок усуміш. Напр. по щедрівці: „На орданській річці" (ар. Стеценко), пішла колядка: „Що то за предиво" (Барвінський) і знову щедрівка: „В полі, в полі плужок оре" (Леонтовича) та ще одна: „А в Куківці церкву будують" (Кошиць) і „Ой, на річці, на Ордані" (Стеценко), а опісля знову колядки: „Ой, коляда колядниця" (Козицький) та „Ой, видить Бог" (Стеценко). Воно належало б, з огляду на стиль пісень і цінну традицію не поминаючи рівночасно релігійного чинника, вмістити колядки в одній, а щедрівки в другій групі. Ми ж бо ще розрізнюємо одні від других і це розрізнення нам дороге. Саме виконання було приємне і задовільне.

По перерві виступив давній „Думкар", тепер член Метрополітальної Опери, бас Андрій Добрянський із трьома, не колядками, але релігійними піснями: „Кант святому Дмитрію" і „Кант Матері Божій Почаївській". Звичайно це не композиції А. Рудницького, як подає програма, а тільки його музичне опрацювання. Бо самі канти народного походження. Проте „Псалом 94" В. Барвінського, зовсім його власна композиція. Добрянський був у добрій голосовій формі і виконав пісні успішно. Його музична супровідниця Євгенія Палій, що була нею і для „Думки" акомпаньювала технічно задовільно, хоч і не все потрапила зрозуміти. Напр., вона не відчула, що в оригіналі, акомпаньямент Псалому, це оркестра і тому не можна напочатку так швидко грати тріолів, бо це тони баса-туби.

І знову „Думка" появилась на сцені з поважними композиціями. Та вже в „Різдвяній Псальмі" Лисенка, хор не міг удержатись у тонації. Мабуть фортепіян був задалеко і хористи не були в змозі чути його акордів. „Жала Улянка" (Ступницький) вийшло дещо краще. І нараз об'явлення вечора. Єдина точка чоловічого хору: „Нова рада стала" (Кошиць) заблистіла мистецьким тріюмфом, стала короною цілої імпрези. В цій колядці було все: звук і рівновага голосів, самостійність і чистота, переконливість і захоплення. Хлопці співали якби наново на світ народились. Цю колядку згадуватимуть слухачі. Так треба було опрацювати дириґентові Комірному кожну річ і концерт був би великим успіхом. На превеликий жаль, найслабшою точкою була найбільш очікувана колядка: „Не плач Рахиле" (запис Р. Купчинського, — не стрілецького пісняра, — а обрібка М. Колесси), з басовим сольо П. Ганкевича. В нього з природи поставлений, дуже гарний і свобідний голос, та збився він із пантелику, так що наприкінці соліст був в одній, а хор в другій тонації. — Куди краще випало закінчення концерту в: „Ой, рано, рано" (Ступницький) і „Слава во вишніх Богу" (комп. Бортнянського) зі сольо Білика, Зам'ятої, Ґраґуль, Раковської, Гельбіґа, Кекіша і Літепла.

У заключенні можна сказати, що з цією програмою, опанувавши її докладніше та вишліфувавши ще можна б дати ряд концертів в інших місцевостях. Бо без сумніву відчулось, що „Думка" попрацювавши може і далі давати громадянству прекрасні хвилини хорового чару та пісенної насолоди. І віримо твердо, що так воно буде в майбутньому для рації існування цієї заслуженої і цінної організації та для прославлення української неперевершеної пісні, що її плекання і ширення це головна ціль хору „Думки".

Теодор Терен-Юськів

Почались переслухання в справі депортації лотиського імігранта

Балтімор, Мд. — Тут у вівторок, 9-го січня, почались переслухання в справі можливої депортації лотиського імігранта Карліса Детлявса, якого федеральні власті ЗСА обвинувачують у фальшивих зізнаннях в час його приїзду до цієї країни в 1950 році. Прокуратори Департаменту справедливости і службовики підлеглої йому Іміґраційної і Натуралізаційної Служби твердять, що під час Другої світової війни Детлявс був нацистським колаборантом і брав участь в знищуванні 30,000 жидів біля Риги в 1941 році. Це він затаїв від американських властей 29 років тому, коли приїхав до ЗСА, твердить прокуратор. Детлявс, якому 68 років, був затруднений як робітник в компанії Дженерал Електрік до 1973 року, коли він пішов на пенсію. Він є натуралізованим американським громадянином.

Департамент справедливости твердить, що слідство у справі Детлявса та 11-ох інших колишніх нацистських коляборантів ведеться від 1976 року, а обвинувачення основані на свідченнях недавніх еміґрантів з СССР. Детлявс заперечив обвинувачення властей.

Про співучасть Детлявса у вбивстві свідчила Фріда Міхельсон, 72-річна жидівка, яка проживає тепер у Гайфі, Ізраїль, одержавши дозвіл на виїзд з СССР в 1970 році. Вона піснала Детлявса на спільному фото з Віктором Араісом, колишнім шефом тайної поліції в Латвії, яке їй показали ізраїльські власті в 1976 році.

Одначе вже в другому дні переслухань 72-річна сестра Детлявса, Емма Ренебусс, опрокинула твердження Ф. Міхельсон, заявляючи, що в час масакри її брат служив у лотиських військових частинах, які воювали на протисовєтському фронті та що він був поранений в 1942 році і опісля лікувався в Ризі.

КИТАЙ ПЛЯНУЄ ПОШИРИТИ МЕРЕЖУ ВИЩИХ ШКІЛ

Пекін. — Уряд Китайської Народної Республіки плянує відновити 16 вищих шкіл вузької спеціялізації та відчинити 153 нові школи, повідомляє пресове аґентство Гсінгуа. Минулого року в таких школах навчалось 10, 500 студентів, відносно мале число, коли взяти до уваги існуючі потреби країни. Західні аналітики уважають, що плян збільшення кадрів спеціялістів йде по лінії модернізації індустрії та цілої економічної системи Китаю.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

● РОЗШУКИ ●

Пошукується у важній справі: **ІВАН ШАЙНОВСЬКИЙ СТЕФАНОВИЧ** Нар. 1922 р. в с. Лисятичі, район Стрий, Львівська обл. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на таку адресу — MALYJ ANNA 1964 Scudder Dr. Akron, Ohio 44320 або тел. (216) 864-9241

МИХАЙЛО СТЕЦЯК з Трускавця обл. Львів, пошукує родину свого стрийка бл. п. Андрія Стецяка Федоровича, який виїхав до Америки в 1914 і жив в містечку Альден. Хто знав би про цю родину, прошу подати відомості на адресу п. Андрія Канучка. ANDREW KANUCHOK 124 East 5th Avenue Roselle, N.J. 07203

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 14-го СІЧНЯ 1979 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори 375-го Відд., о год. 2-ій по пол., в Домі Округи при 5004 Old York Rd. На порядку: відкриття, вибір предс. і секр., відчитання протоколу з попередніх зборів, звіт уступаючої Управи, дискусія, звіт К. Комісії і уділення абсолюторії, вибір нової управи, внески і запити, закриття. — В. Василюк, гол., І. Данківський, кас., П. Тарнавський, секр.

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори 352 Відд., о год. 1-ій по пол. у приміщенні Укр. Кат. Клюбу при 2-ій та Турльов вул. Присутність обов'язкова. — Д. Паньків, гол., Я. Щербак, секр.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 292 Відд., о год. 1:30 по пол. в УНДомі. На останніх зборах переобрану цю саму Управу. Збори Відділу відбуваються кожної другої неділі місяця. — Т. Тимочко, гол., С. Федик, фін. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд., о год. 1:30 по пол. в кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд Іст. Проситься чл. прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска Демянів.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва свв. ап. Петра і Павла 102 Відд., о год. 11:30 ранку в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. Річні збори відбудутьтя о год. 1-ій по пол., зараз по Місячних. Вибір Управи на 1979 рік та інші важні справи. — А. Жгута, предс., І. Жгута, кас., М. Бобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні звичайні збори Т-ва ім. Є. Коновальця 240 Відд., о год. 1-ій по пол. в кафетерії св. Йосафата. Проситься чл. взяти участь. Присутність чл. обов'язкова. — Д-р М. Задойний, предс., М. Кігічак, секр., В. Якима, кас.

ЯНҐСТАВН, Огайо. Місячні збори 348-го Відд., о год. 10-ій ранку в залі церкви Пресв. Трійці, 525 Rayen Ave. — Марія Макар.

БАЛТІМОР, Мд. Річні збори Б-ва Пресв. Тройці 320-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 3101 O'Donnell St. На порядку: звіти Управи, К. Комісії та вибір нової Управи на 1979 р. і інші важні справи. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться на півгодини пізніше, без огляду на скількість присутніх. — П. Фенцак, гол. І. Малко, секр.

ГАМТРАМК, Міш. Річні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд., о год. 2-ій по пол. в Укр. Дем. Клюбі при 2376 Ґрилінг вул. На порядку: Відкриття зборів і вшанування членів Відділу; Відчитання минулорічного протокому; Звіт фін секр. і скарбника; Звіт К. Комісії і уділення абсолюторії; Вибори нової Управи; Відділові справи і УНС; Звіт делеґатів з Конвенції УНС; Закриття зборів. — М. Бориськевич, рек. секр.